

ZAKON O OBVEZNYM ODNOSIMA – ODGOVORNOST ZA MATERIJALNE NEDOSTATKE U SVJETLU DIREKTIVE (EU) 2019/771 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA OD 20. SVIBNJA 2019.

Priručnik za polaznike/ice

Izrada obrazovnog materijala:

Vitomir Boić,
Županijski sud u Velikoj Gorici

Zagreb, svibanj 2023.

Copyright 2023.

Pravosudna akademija

Maksimirska cesta 63, 10 000 Zagreb, Hrvatska

TEL 00385(0)1 2357 626 WEB www.pak.hr

SADRŽAJ

1. Uvod	5
2. Pravni akti Europske unije	8
3. Zakon o zaštiti potrošača.....	13
4. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima /2021	14
5. Ugovor o kupoprodaji	15
6. Pojmovi.....	15
7. Materijalni nedostaci za koje prodavatelj odgovara	16
8. Kad postoje materijalni nedostaci.....	17
9. Ažuriranje stvari s digitalnim elementima u potrošačkim ugovorima.....	19
10. Nedostaci za koje prodavatelj ne odgovara.....	20
11. Pregled stvari i vidljivi nedostaci.....	20
12. Skriveni nedostaci	20
13. Nedostaci stvari s digitalnim elementima s kontinuiranom isporukom digitalnog sadržaja ili digitalne usluge u potrošačkim ugovorima	20
14. Rokovi u slučaju popravka, zamjene i sl.....	21
15. Obavijest o nedostatku.....	21
16. Značenje činjenice da je prodavatelj znao za nedostatak	21
17. Ograničenje i isključenje odgovornosti za materijalne nedostatke	21
18. Prava kupca	22
19. Popravak ili zamjena	23
20. Neispunjenje ugovora u razumnom roku.....	23
21. Kad kupac može raskinuti ugovor	23
22. Raskid ugovora po samom zakonu	24
23. Raskid potrošačkog ugovora izjavom kupca	24
24. Djelomični nedostaci	24
25. Kad je prodavatelj dao kupcu veću količinu.....	24
26. Kad je određena cijena za više stvari.....	25
27. Gubitak prava na raskid ugovora zbog nedostatka	25
28. Očuvanje ostalih prava.....	25
29. Učinci raskida zbog nedostatka.....	25
30. Sniženje cijene	26
31. Postupno otkrivanje nedostataka	26
32. Rok za ostvarivanje prava	26
33. Odgovornost za materijalne nedostatke u lancu isporuke	26
34. Komercijalno jamstvo - odgovornost prodavatelja i proizvođača	27
Proizvođač kupcu može ponuditi povoljnije uvjete u izjavi o komercijalnom jamstvu trajnosti.	27
35. Traženje popravka ili zamjene.....	28

36.	Produljenje jamstvenog roka	28
37.	Raskid ugovora i sniženje cijene	28
38.	Troškovi i rizik	28
39.	Odgovornost više proizvođača	28
40.	Rok za ostvarivanje prava	28
41.	Zaključak	29
42.	Literatura	30
	PRIMJERI	31
	PITANJA ZA KVIZ.....	37

1. Uvod

Tema ovog rada su nova pravila o odgovornosti za materijalne nedostatke i komercijalno jamstvo, nakon novele Zakona o obveznim odnosima iz 2021. Zakonodavna aktivnost bila je direktna posljedica implementacije Direktive (EU) 2019/771 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o određenim aspektima ugovora o kupoprodaji robe, izmjeni Uredbe (EU) 2017/2394 i Direktive 2009/22/EZ, te stavljanju izvan snage Direktive 1999/44/EZ.

Republika Hrvatska pristupila je Europskoj uniji i prihvatila njeno pravo 01. srpnja 2013. godine temeljem Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji. Potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju u procesu pridruživanja Europskoj uniji, Republika Hrvatska preuzela je obvezu implementiranja načela i pravila zakonodavstva Europske unije (acquis communautaire - AC), no da bi se moglo kvalitetno implementirati i primjenjivati, to se zakonodavstvo mora poznavati.

Pravna stečevina Europske unije je pojam čiji naziv se odnosi na cjelokupno akumulirano pravo EU, odnosno na skup pravnih normi i odluka koje obvezuju sve zemlje članice unutar Europske unije. Između ostalog, pravna stečevina Europske unije (EU) skup je zajedničkih prava i obveza koji čini pravo EU-a i koji je uklopljen u pravne sustave država članica. Pravna stečevina EU-a se neprestano razvija i mijenja te obuhvaća: sadržaj, načela i političke ciljeve ugovora EU-a, zakonodavstvo doneseno kako bi primjenjivalo te ugovore i sudsku praksu koju je razvio Sud Europske unije, a čine ga dva suda: Sud i Opći sud. Glavna mu je zadaća preispitivanje zakonitosti akata Unije i osiguravanje jedinstvenog tumačenja i primjene prava Unije.

Sud je kroz svoju praksu za nacionalna tijela i sudove uveo obvezu cjelovite primjene prava Unije u okviru njihove nadležnosti, te obvezu zaštite prava građana koja iz tog prava proizlaze (izravna primjena prava Unije), na način da se ne primjenjuju one odredbe nacionalnog prava koje su u suprotnosti s pravom Unije, bilo da su donesene prije ili poslije odgovarajuće odredbe prava Unije (nadređenost prava Unije nacionalnom pravu). Ako Komisija nije bila obaviještena o mjerama prenošenja određene direktive, Sud može na prijedlog Komisije u presudi kojom je utvrđena povreda prava Unije, državi članici naložiti plaćanje novčane kazne.

Sud surađuje s nacionalnim sudovima, tj. redovnim sudovima nadležnima za primjenu prava Unije. Svaki nacionalni sud koji mora donijeti odluku u sporu koji se tiče prava Unije može, a ponekad i mora, postaviti prethodna pitanja Sudu. U tom slučaju Sud je dužan dati svoje tumačenje određenog propisa prava Unije ili provjeriti njegovu zakonitost.

Svaka država koja želi pristupiti u članstvo EU mora prihvatiti osnivačke ugovore i druge sadržaje izvedene iz ugovora i uskladiti svoje zakonodavstvo s pravnom stečevinom EU.

Zbog navedenog nastala je i potreba za ovim radom kako bi se ukazalo na stanje kakvo je bilo prije Direktive (EU) 2019/771 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o određenim aspektima ugovora o kupoprodaji robe, izmjeni Uredbe (EU) 2017/2394 i Direktive 2009/22/EZ, te stavljanju izvan snage Direktive 1999/44/EZ (u daljnjem tekstu: Direktiva 2019/771). Direktna posljedica donošenja Direktive 2019/771 je i aktivnost hrvatskog zakonodavca, koja se rezultirala Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima, koji je objavljen u Narodnim novinama br. 126/2021 od 24. studenog 2021.

Dana 1. siječnja 2022. stupio je na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima, kojim su u Zakonu o obveznim odnosima u određenoj mjeri izmijenjeni instituti odgovornosti za materijalne nedostatke i tzv. komercijalnog jamstva.

Osim Direktive 2019/771 u hrvatsko pravo transponirana je i Direktiva (EU) 2019/770 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o određenim aspektima ugovora o isporuci digitalnog sadržaja i digitalnih usluga (u daljnjem tekstu: Direktiva 2019/770), ali ne u ZOO, već u poseban propis koji je donesen zbog transponiranja te direktive – Zakon o određenim aspektima ugovora o isporuci digitalnog sadržaja i digitalnih usluga, a koji je objavljen u Narodnim novinama br. 110/2021 od 13. listopada 2021.

Na opisani način hrvatsko pravo je na tom području reformirano zbog implementacije Direktive 2019/771, te s njom komplementarne Direktive 2019/770.

Objektive direktive su direktive maksimalne harmonizacije, što znači da države članice ne smiju odstupati od pojedinih odredaba, osim ako je drukčije predviđeno samim direktivama. Ranije pravno uređenje, Direktiva 1999/4419, bila je direktiva minimalne harmonizacije, što znači da su države članice EU smjele odstupati od rješenja te Direktive te pružiti više zaštite potrošačima.

Zakonom o određenim aspektima ugovora o isporuci digitalnog sadržaja i digitalnih usluga se osigurava pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta uz istodobno osiguravanje visokog stupnja zaštite potrošača, utvrđivanjem zajedničkih pravila o određenim zahtjevima u pogledu ugovora između trgovaca i potrošača o isporuci digitalnog sadržaja ili digitalnih usluga, posebno pravila o:

1. usklađenosti digitalnog sadržaja ili digitalne usluge s ugovorom
2. pravima potrošača u slučaju neusklađenosti ili neisporuke te načinima ostvarivanja tih prava
3. preinaci digitalnog sadržaja ili digitalne usluge.

U čl. 3. navedeno je da pojedini pojmovi, u smislu Zakona o određenim aspektima ugovora o isporuci digitalnog sadržaja i digitalnih usluga imaju sljedeće značenje:

- a) digitalni sadržaj su podaci koji se proizvode i isporučuju u digitalnom obliku
- b) digitalna usluga je:

1. usluga kojom se potrošaču omogućuju stvaranje, obrada i pohrana podataka u digitalnom obliku ili pristup njima ili
2. usluga kojom se omogućuje dijeljenje ili bilo koja druga interakcija s podacima u digitalnom obliku koje učitava ili stvara potrošač ili drugi korisnici te usluge

c) roba s digitalnim elementima je bilo koja materijalna pokretnina koja ima ugrađen digitalni sadržaj ili digitalnu uslugu ili je povezana s njima tako da bi odsutnost tog digitalnog sadržaja ili te digitalne usluge onemogućila funkcioniranje te robe

d) integracija je povezivanje i ugradnja digitalnog sadržaja ili digitalne usluge s komponentama digitalnog okruženja potrošača kako bi se digitalni sadržaj ili digitalna usluga mogli upotrebljavati u skladu sa zahtjevima u pogledu usklađenosti predviđenima ovim Zakonom

e) trgovac je svaka fizička ili pravna osoba koja djeluje, među ostalim, preko drugih osoba koje djeluju u ime ili za račun te fizičke ili pravne osobe, u svrhe povezane sa svojom trgovačkom, poslovnom, obrtničkom ili profesionalnom djelatnošću u vezi s ugovorima obuhvaćenima ovim Zakonom

f) potrošač je svaka fizička osoba koja u vezi s ugovorima obuhvaćenima ovim Zakonom djeluje u svrhe koje ne ulaze u okvir njezine trgovačke, poslovne, obrtničke ili profesionalne djelatnosti

g) cijena je novčani iznos ili digitalno iskazana vrijednost koje je potrebno platiti u zamjenu za isporuku digitalnog sadržaja ili digitalne usluge

h) osobni podaci su osobni podaci kako su definirani u članku 4. točki 1. Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (SL L 119, 4. 5. 2016. u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2016/679)

i) digitalno okružje je hardver, softver i svaki mrežni priključak kojima se potrošač koristi kako bi pristupio digitalnom sadržaju ili digitalnoj usluzi ili se njima služio

j) kompatibilnost je sposobnost digitalnog sadržaja ili digitalne usluge da funkcioniraju s hardverom ili softverom s pomoću kojih se obično koriste digitalni sadržaj ili digitalne usluge iste vrste, a da taj digitalni sadržaj ili digitalnu uslugu pritom nije potrebno konvertirati

k) funkcionalnost je sposobnost digitalnog sadržaja ili digitalne usluge da izvršavaju funkcije s obzirom na svoju svrhu

l) interoperabilnost je sposobnost digitalnog sadržaja ili digitalne usluge da funkcioniraju s hardverom ili softverom drukčijim od onih s pomoću kojih se obično koriste digitalni sadržaj ili digitalne usluge iste vrste

m) trajni nosač podataka je svako sredstvo koje potrošaču ili trgovcu omogućuje da informacije, koje su toj osobi osobno upućene, pohrani tako da im može naknadno pristupiti tijekom razdoblja koje odgovara svrhama za koje su te informacije namijenjene i koje omogućuje nepromijenjeno reproduciranje pohranjenih informacija. Ti bi nosači podataka trebali uključivati posebice papir, DVD-ove, CD-ove, USB memorije, memorijske kartice ili tvrde diskove i e-poštu.

U Zakon o obveznim odnosima („Narodne novine“, br. 35/05., 41/08., 125/11., 78/15. i 29/18.; u daljnjem tekstu: ZOO/18), bila je prenesena Direktiva 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. svibnja 1999. o određenim aspektima prodaje robe široke potrošnje i o jamstvima za takvu robu (u daljnjem tekstu: Direktiva 1999/44).

Direktiva 1999/44 uređivala je određene aspekte potrošačkih ugovora o kupoprodaji robe, a u hrvatsko zakonodavstvo prenesena je na način da se odnosila i na ugovore koji nisu potrošački.

Pravila Direktive 1999/44 prenesena su u odredbe ZOO/18-a koje uređuju institut odgovornosti prodavatelja za materijalne nedostatke stvari i jamstva za ispravnost prodane stvari (garancije), a pravila ZOO-a koja uređuju ove institute su opća pravila za sve kupoprodajne ugovore bez obzira na status ugovornih strana (bez obzira radi li se o građanskopravnim, trgovačkim ili potrošačkim ugovorima).

Zakonodavac se bio opredijelio za prenošenje Direktive 1999/44 u pravila ZOO-a o odgovornosti prodavatelja za materijalne nedostatke stvari, jer tada važeće odredbe ZOO-a nije bilo potrebno bitnije mijenjati s obzirom na to da su po svojoj strukturi i sadržaju u osnovi odgovarale rješenjima Direktive 1999/44.

Ta Direktiva 1999/44 zamijenjena je Direktivom (EU) 2019/771 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o određenim aspektima ugovora o kupoprodaji robe, izmjeni Uredbe (EU) 2017/2394 i Direktive 2009/22/EZ, te stavljanju izvan snage Direktive 1999/44/EZ.

2. Pravni akti Europske unije

Sadržajno samo kratko podsjećanje o pravnim aktima EU, značenju i dosezima tih akata. Institucije Europske unije, u skladu s načelima proporcionalnosti i supsidijarnosti te ovlastima koja su im dana osnivačkim ugovorima, donose pravne akte koji za cilj imaju harmonizaciju pravnih poredaka država članica.

Zakonodavni akti donose se u redovnom ili posebnom zakonodavnom postupku, donosi ih Europski parlament i/ili Vijeće. Time se postiže bolje funkcioniranje zajedničkog tržišta Europske unije. Ciljevi utvrđeni u Ugovorima EU-a ostvaruju se različitim vrstama pravnih akata. Institucije Europske unije, u skladu s ovlastima koja su im dana osnivačkim ugovorima, donose pravne akte koji za cilj imaju harmonizaciju pravnih poredaka država članica, a time se postiže bolje funkcioniranje zajedničkog tržišta Europske unije, što je zajednički cilj.

Sekundarni izvori prava su: uredbe, direktive, odluke, preporuke i mišljenja, a donosi ih Europski parlament, djelujući zajedno s Vijećem.

Uredbe i direktive najvažniji su izvori prava Europske unije, jer imaju obvezujući karakter i uvijek su upućene državama članicama.

Direktiva je zakonodavni akt kojim se utvrđuje cilj koji moraju ostvariti sve države članice EU-a. Direktiva obvezuje u pogledu rezultata koji se njome ostvaruje, ali nacionalnim vlastima prepušta izbor forme i metode provedbe. Za razliku od uredbe, direktiva služi približavanju, a ne potpunomu ujednačivanju prava država članica Unije. Direktivom se zadaje cilj koji se mora postići.

Direktive Europske unije mogu u pravnim porecima država članica proizvoditi učinke izravno ili posredno.

Izravni učinak znači da direktiva, bez potrebe da je se pretvori u normu internog prava, stvara ili mijenja pravne odnose u državama članicama. Za sudove izravni učinak stvara obvezu da direktivu primijene da bi riješili sporni odnos u određenoj stvari, što opravdava potrebu za stalnom edukacijom glede sadržaja direktiva.

U kombinaciji s načelom nadređenosti, izravni učinak zahtjeva primjenu direktive čak i ako to za posljedicu ima istovremenu neprimjenu interne norme koja je s direktivom u koliziji, te bez obzira na to o kakvoj se vrsti interne norme radi (zakonu, podzakonskom aktu, pa čak i normi ustavnog karaktera), a što opravdava potrebu ne samo za upoznavanje sa sadržajem direktiva, već i poznavanje ciljeva i svrhe direktive.

Direktive mogu izravno stvoriti subjektivna prava samo u tzv. vertikalnim odnosima u kojima je nositelj prava pojedinac, a nositelj obveze država.

U odnosima između dvaju pojedinaca (fizičkih osoba ili pravnih osoba privatnog prava) kao i u obrnutim vertikalnim odnosima, gdje je država nositelj prava, a pojedinac nositelj obveze, direktiva ne može sama, bez provođenja u interno pravo, dodijeliti pravo odnosno stvoriti obvezu.

Direktiva ne zamjenjuje zakone država članica, države članice imaju obvezu da prilagode svoje nacionalno pravo u određenom vremenskom razdoblju. Razdoblje, od donošenja direktive do trenutka kada će se primjenjivati u svim državama članicama, naziva se implementacijski rok. Svaka direktiva sadržava rok do kojeg države članice moraju prenijeti njezine odredbe u svoje nacionalno zakonodavstvo i o tome obavijestiti Komisiju.

Komisija je dužna osigurati da sve države članice pravilno primjenjuju pravo EU-a. U toj se ulozi Komisija naziva „čuvaricom Ugovora”. Prava i obveze koje proizlaze iz direktive treba implementirati u nacionalno zakonodavstvo s dovoljno jasnoće i sigurnosti kako bi se građanima Unije omogućilo da se na njih pozovu. Ukoliko država članica ne poduzme potrebne mjere kako bi nacionalno zakonodavstvo ostvarivalo ciljeve direktive, Komisija protiv nje može pokrenuti postupak pred Sudom pravde kako bi je obvezala da uskladi nacionalne propise s direktivom. Takav postupak bit će pokrenut i protiv države članice koja je izmijenila nacionalno zakonodavstvo, no nije ostvarila ciljeve određene direktivom.

Cilj i svrha donošenja Direktive 2019/771 o određenim aspektima ugovora o kupoprodaji robe, izmjeni Uredbe (EU) 2017/2394 i Direktive 2009/22/EZ, te stavljanju izvan snage Direktive 1999/44/EZ

Direktiva 2019/771 se primjenjuje na potrošačke kupoprodajne ugovore, ali područje njezine primjene je šire jer se osim na kupoprodaju, primjenjuje i na ugovore između potrošača i prodavatelja za isporuku robe koju je potrebno izraditi ili proizvesti, koji se također smatraju ugovorima o kupoprodaji za potrebe Direktive 2019/771.

Direktiva 2019/771 o određenim aspektima ugovora o kupoprodaji robe, izmjeni Uredbe (EU) 2017/2394 i Direktive 2009/22/EZ, te stavljanju izvan snage Direktive 1999/44/EZ donesena je 20. svibnja 2019. U svojih 27 članaka uređuje predmet i svoju svrhu, s obzirom da je donijeta radi što boljeg funkcioniranja unutarnjeg tržišta, sustavnim uklanjanjem prepreka prekograničnoj prodaji robe na Uniji. Definirani su za potrebe Direktive određeni pojmovi od ugovora o kupoprodaji, potrošača, prodavatelja, proizvođača, robe, digitalnog sadržaja, digitalne usluge, kompatibilnosti, funkcionalnosti, interoperabilnosti, trajnog nosača podataka, komercijalnog jamstva, trajnosti, besplatnosti i javne dražbe.

Direktiva 2019/771 primjenjuje se na potrošačku kupoprodaju, ako je riječ o pokretnim stvarima, (koristi se naziv roba), te je pojam robe definiran kao materijalni pokretni predmeti.

Tehnološki napredak doveo je do rasta tržišta robe koja ima ugrađeni digitalni sadržaj ili digitalne usluge ili je povezana s njima. Obzirom na sve veći broj takvih uređaja i činjenice, da ih potrošači sve više koriste, Direktiva 2019/771 sadrži pravila koja se primjenjuju na ugovore o kupoprodaji takvih proizvoda. Direktiva 2019/771 uređuje materiju materijalnih nedostataka u vezi s robom i robom s digitalnim elementima. Pojam robe znači materijalnu pokretninu, pa tako voda, plin i električna energija se smatraju robom u smislu Direktive, kada se nude za prodaju u ograničenom obujmu ili određenoj količini. Direktiva koristi naziv materijalne pokretnine.

Direktiva se primjenjuje na ugovore o kupoprodaji robe s digitalnim elementima, ako bi odsutnost ugrađenog ili povezanog digitalnog sadržaja ili digitalne usluge onemogućivala funkcioniranje robe i ako se taj digitalni sadržaj ili ta digitalna usluga isporučuje s robom na temelju ugovora o kupoprodaji te robe.

Cilj donošenja Direktive 2019/771 je uklanjanje ključnih prepreka povezanih s ugovornim pravom, koje ometaju prekograničnu trgovinu, a radi rješavanja problema s kojima se suočavaju potrošači i poslovni subjekti zbog složenosti pravnog okvira te izbjegavanje troškova koje poslovni subjekti snose zbog razlika u ugovornim pravima država članica.

Direktiva 1999/44 bila je direktiva minimalnog usklađenja koja je državama članicama dopuštala da uvedu ili zadrže i strože odredbe od onih propisanih Direktivom 1999/44 kako bi osigurale višu razinu zaštite potrošača, no to je dovelo do razlike u nacionalnim propisima u području potrošačkog ugovornog prava.

Različiti nacionalni propisi u području potrošačkog ugovornog prava prepoznati su kao jedna od glavnih prepreka prekograničnoj prodaji robe, te je ocijenjeno da pristup minimalne usklađenosti iz Direktive 1999/44 ne potiče potrošače na kupnju iz drugih država članica Europske unije niti poslovne subjekte na prodaju u drugim državama članicama Europske unije.

Svrha Direktive 2019/771 je doprinijeti pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta, uz istodobno osiguravanje visokog stupnja zaštite potrošača utvrđivanjem zajedničkih pravila o određenim zahtjevima u pogledu ugovora o kupoprodaji sklopljenih između prodavatelja i potrošača, posebno pravila o usklađenosti robe s ugovorom, pravima u slučaju neusklađenosti, načinima ostvarivanja tih prava i komercijalnim jamstvima.

Direktiva 2019/771 je direktiva maksimalnog usklađenja koja dopušta odstupanje od utvrđenih pravila, samo u onim slučajevima koji su navedeni u Direktivi. Države članice, u svojem nacionalnom pravu ne mogu zadržati niti uvesti odredbe koje odstupaju od odredbi utvrđenih Direktivom 2019/771, uključujući i blaže ili strože odredbe kojima se osigurava različita razina zaštite potrošača, osim ako je navedenom Direktivom drukčije predviđeno. Direktiva 2019/771 sadrži pravila primjenjiva na prodaju robe samo u odnosu na ključne elemente ugovora o kupoprodaji potrebne za prevladavanje prepreka povezanih s ugovornim pravom na unutarnjem tržištu. Direktiva 2019/771 ne utječe na slobodu država članica da uređuju opće aspekte ugovornog prava kao što su pravila o sklapanju, valjanosti, ništetnosti ili učincima ugovora (uključujući i posljedice raskida ugovora), u mjeri u kojoj oni nisu uređeni tom Direktivom, ili pravu na naknadu štete.

Uređeno je područje primjene, pa se tako Direktiva primjenjuje na ugovore o kupoprodaji između potrošača i prodavatelja. Ugovori između potrošača i prodavatelja za isporuku robe koju je potrebno izraditi ili proizvesti također se smatraju ugovorima o kupoprodaji za potrebe ove Direktive. Direktiva se ne primjenjuje na ugovore o isporuci digitalnog sadržaja ili digitalnih usluga. Ona se, međutim, primjenjuje na digitalni sadržaj ili digitalne usluge koji su ugrađeni u robu ili su povezani s robom u smislu članka 2. točke 5. podtočke (b) i koji se isporučuju zajedno s robom na temelju ugovora o kupoprodaji, neovisno o tome isporučuje li takav digitalni sadržaj ili digitalnu uslugu prodavatelj ili treća strana. U slučaju dvojbe o tome čini li isporuka ugrađenog ili povezanog digitalnog sadržaja ili ugrađene ili povezane digitalne usluge dio ugovora o kupoprodaji, predmnijeva se da su digitalni sadržaj ili digitalna usluga obuhvaćeni ugovorom o kupoprodaji.

Razina usklađivanja određena je na način da države članice u svojem nacionalnom pravu ne zadržavaju ni u njega uvode odredbe koje odstupaju od onih utvrđenih Direktivom, uključujući blaže ili strože odredbe kojima se osigurava različita razina zaštite potrošača, osim ako je Direktivom drukčije predviđeno.

Utvrđeni su subjektivni i objektivni zahtjevi, u pogledu usklađenosti robe.

Definiran je pojam nepravilne instalacije robe, pa se svaka neusklađenost koja proizlazi iz nepravilne instalacije robe smatra se neusklađenošću robe ako:

(a) instalacija čini dio ugovora o kupoprodaji i obavio ju je prodavatelj ili je to učinjeno pod njegovom odgovornošću; ili

(b) instalaciju, za koju je predviđeno da je obavi potrošač, obavio je potrošač, a nepravilna instalacija posljedica je nedostataka u uputama za instalaciju koje je dostavio prodavatelj ili, u slučaju robe s digitalnim elementima, koje je dostavio prodavatelj ili dobavljač digitalnog sadržaja ili digitalne usluge.

Prodavatelj je odgovoran potrošaču za svaku neusklađenost koja postoji u trenutku isporuke robe i koja postane očita u roku od dvije godine od tog trenutka.

U slučaju robe s digitalnim elementima, ako je ugovorom o kupoprodaji predviđena kontinuirana isporuka digitalnog sadržaja ili digitalne usluge tijekom određenog razdoblja, prodavatelj je odgovoran i za svaku neusklađenost digitalnog sadržaja ili digitalne usluge koja se pojavi ili postane očita u roku od dvije godine od trenutka isporuke robe s digitalnim elementima. Ako je ugovorom predviđena kontinuirana isporuka na rok dulji od dvije godine, prodavatelj je odgovoran za svaku neusklađenost digitalnog sadržaja ili digitalne usluge koja se pojavi ili postane očita u razdoblju u kojem se digitalni sadržaj ili digitalna usluga trebaju isporučivati na temelju ugovora o kupoprodaji.

Razrađen je pojam tereta dokazivanja, pa se tako predmnijeva da je svaka neusklađenost koja postane očita u roku od godinu dana od trenutka isporuke robe postojala i u trenutku isporuke robe, osim ako se dokaže suprotno ili ako ta predmnijeva nije spojiva s prirodom robe ili prirodom neusklađenosti. Isto se primjenjuje se i na robu s digitalnim elementima.

U slučaju robe s digitalnim elementima, ako je ugovorom o kupoprodaji predviđena kontinuirana isporuka digitalnog sadržaja ili digitalne usluge tijekom određenog razdoblja, teret dokazivanja u odnosu na to jesu li digitalni sadržaj ili digitalna usluga bili usklađeni tijekom tog razdoblja je na prodavatelju za onu neusklađenost koja postane očita tijekom tog razdoblja.

Razrađena su pravna sredstva koja stoje na raspolaganju potrošaču u slučaju neusklađenosti robe, pa tako potrošač ima pravo na usklađivanje robe ili na razmjerno sniženje cijene ili na raskid ugovora, sve pod određenim uvjetima.

Potrošač može birati između popravka i zamjene, osim ako bi odabrano pravno sredstvo bilo nemoguće ili ako bi njime, u odnosu na drugo pravno sredstvo, prodavatelju nastali nerazmjerni troškovi, uzimajući u obzir sve okolnosti, uključujući sljedeće: vrijednost koju bi roba imala da ne postoji neusklađenost, značaj neusklađenosti i pitanje može li se alternativno pravno sredstvo pružiti, bez znatnih neugodnosti za potrošača.

Potrošač nema pravo raskinuti ugovor, ako je neusklađenost samo neznatna. Teret dokazivanja u odnosu na to je li neusklađenost neznatna je na prodavatelju.

Razrađeni su i definirani pojmovi popravka ili zamjene robe. Popravci ili zamjene provode se: besplatno, u razumnom roku od momenta od kada je potrošač obavijestio prodavatelja o utvrđenoj neusklađenosti te bez dodatnih znatnih neugodnosti za potrošača sve uzimajući u obzir prirodu robe i svrhu za koju je potrošaču ta roba bila potrebna. Bitno je za naglasiti da prodavatelj zamijenjenu robe preuzima na svoj trošak.

Potrošač ostvaruje pravo na raskid ugovora o kupoprodaji putem izjave prodavatelju u kojoj se izražava odluka potrošača o raskidu ugovora o kupoprodaji. Ako se neusklađenost odnosi samo na dio robe isporučene na temelju ugovora o kupoprodaji i ako postoji razlog za raskid ugovora o kupoprodaji, potrošač može raskinuti ugovor o kupoprodaji samo u odnosu na tu robu i u odnosu na svu drugu robu koju je potrošač stekao zajedno s neusklađenom robom ako se od potrošača ne može razumno očekivati da će pristati zadržati samo usklađenu robu.

Svako komercijalno jamstvo obvezujuće je za davatelja jamstva u skladu s uvjetima utvrđenima u izjavi o komercijalnom jamstvu i povezanom reklamnome materijalu dostupnima u trenutku ili prije sklapanja ugovora. Proizvođač potrošaču može ponuditi povoljnije uvjete u izjavi o komercijalnom jamstvu trajnosti.

Ako su uvjeti utvrđeni u izjavi o komercijalnom jamstvu manje povoljni za potrošača od uvjeta utvrđenih u povezanom reklamnome materijalu, komercijalno jamstvo obvezujuće je prema uvjetima utvrđenima u reklamnome materijalu koji se odnosi na komercijalno jamstvo, osim ako je prije sklapanja ugovora povezani reklamni materijal bio ispravljen na jednak ili usporediv način kao i kada je dan.

Izjava o komercijalnom jamstvu dostavlja se potrošaču na trajnom nosaču podataka najkasnije u trenutku isporuke robe. Izjava o komercijalnom jamstvu mora biti izražena na jednostavan i razumljiv način.

Države članice osiguravaju postojanje prikladnih i učinkovitih sredstava za osiguravanje usklađenosti s Direktivom.

Ta sredstva uključuju odredbe u skladu s kojima jedno od tijela navedenih u nastavku ili više njih, kako je određeno nacionalnim pravom, mogu pokrenuti postupak pred sudovima ili nadležnim upravnim tijelima za osiguranje primjene nacionalnih odredaba kojima se prenosi ova Direktiva:

- (a) javna tijela ili njihovi predstavnici;
- (b) organizacije potrošača koje imaju legitiman interes za zaštitu potrošača;
- (c) profesionalne organizacije s legitimnim interesom za djelovanje.

Države članice su dužne poduzimati odgovarajuće mjere, kako bi potrošačima osigurale dostupnost informacija o pravima potrošača na temelju ove Direktive, kao i informacije o načinima provedbe tih prava.

Direktiva 1999/44/EZ stavljena je izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2022., a određeno je od kada se primjenjuje Direktiva 2019/771, te posebno, s obzirom na trenutak zaključenja ugovora, na koje se ugovore primjenjuje.

Utvrđena je obveza država članica da do 1. srpnja 2021. donose i objavljuju odredbe potrebne radi usklađivanja s ovom Direktivom. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

Države članice primjenjuju te odredbe od 1. siječnja 2022. Države članice Komisiji dostavljaju tekst odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Odredbe Direktive 2019/771 ne primjenjuju se na ugovore sklopljene prije 1. siječnja 2022.

3. Zakon o zaštiti potrošača

Treba navesti da je Zakonom o zaštiti potrošača (Narodne novine br. 19/22) u čl. 2. između ostalog, navedeno da se tim Zakonom u hrvatsko zakonodavstvo preuzimaju sljedeći akti Europske unije:

- Direktiva (EU) 2019/770 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o određenim aspektima ugovora o isporuci digitalnog sadržaja i digitalnih usluga (SL L 136, 22. 5. 2019.) i

- Direktiva (EU) 2019/771 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o određenim aspektima ugovora o kupoprodaji robe, izmjeni Uredbe (EU) 2017/2394 i Direktive 2009/22/EZ te stavljanju izvan snage Direktive 1999/44/EZ (SL L 136, 22. 5. 2019.).

U članku 4. Zakona o zaštiti potrošača, utvrđeno je da pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

- digitalna usluga je usluga kojom se potrošaču omogućuje stvaranje, obrada i pohrana podataka u digitalnom obliku ili pristup njima; ili usluga kojom se omogućuje dijeljenje ili bilo koja druga interakcija s podacima u digitalnom obliku koje učitava ili stvara potrošač ili drugi korisnici te usluge, kao što su usluge za dijeljenje videozapisa i audiozapisa te druge usluge pohranjivanja datoteka na poslužitelje (file hosting), pohrana podataka u oblaku, elektronička pošta, društveni mediji i aplikacije u oblaku

- digitalni sadržaj jesu podaci koji se proizvode i isporučuju u digitalnom obliku

- funkcionalnost je mogućnost digitalnog sadržaja ili digitalne usluge izvršavati funkcije s obzirom na svoju svrhu

- internetsko tržište je usluga kojom se upotrebom softvera, uključujući mrežne stranice, dio mrežnih stranica ili aplikacija kojima upravlja trgovac ili kojima se upravlja u njegovo ime, potrošačima omogućuje sklapanje ugovora na daljinu s drugim trgovcima ili potrošačima

- interoperabilnost je sposobnost digitalnog sadržaja ili digitalne usluge funkcionirati s hardverom ili softverom različitim od onih pomoću kojih se obično koriste digitalni sadržaj ili digitalne usluge iste vrste

- komercijalno jamstvo je svaka obveza trgovca ili proizvođača koju, osim odgovornosti za materijalne nedostatke stvari, oni preuzimaju, a temeljem koje su dužni izvršiti povrat plaćenog ili zamijeniti, popraviti odnosno servisirati robu ako roba ne odgovara specifikacijama ili zahtjevima postavljenima u ispravi o jamstvu odnosno u oglašavanju dostupnom prije ili u vrijeme sklapanja ugovora

- kompatibilnost je sposobnost digitalnog sadržaja ili digitalne usluge djelovati s hardverom ili softverom pomoću kojih se obično koriste digitalni sadržaj ili digitalne usluge iste vrste, a da taj digitalni sadržaj ili digitalnu uslugu pritom nije potrebno konvertirati

- osobni podaci jesu svi podaci kako su uređeni člankom 4. točkom 1. Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (Tekst značajan za EGP) (SL L 119, 4. 5. 2016.)

- roba je tjelesna pokretna stvar, osim onih koje su prodane u ovršnom ili drugom prisilnom postupku, uključujući vodu, plin i električnu energiju ako se prodaju u ograničenom obujmu ili utvrđenoj količini te

stvar s ugrađenim digitalnim sadržajem ili digitalnom uslugom ili je povezana s njima na način da bez digitalnog sadržaja ili digitalne usluge roba ne bi bila funkcionalna (»roba s digitalnim elementima«)

- trajni medij je svako sredstvo koje omogućava potrošaču ili trgovcu da pohrani informacije koje su njemu namijenjene tako da budu dostupne za kasniju uporabu toliko dugo koliko je potrebno s obzirom na svrhu informacije i koje omogućava nepromijenjenu reprodukciju podataka, kao što je papir, elektronička pošta, CD, DVD, memorijska kartica, memorijski štapić i čvrsti disk računala.

4. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima /2021

U Narodnim novinama br. 126/2021 od 24. studenog 2021. objavljen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima, te je u 23 članka noveliran Zakon o obveznim odnosima. Na taj način je implementirana (izvršena je harmonizacija hrvatskog obveznog prava) Direktiva 2019/771, na način kako je to odredio zakonodavac. Prenošanjem sadržaja Direktive 2019/771 u Zakon o obveznim odnosima, promijenjena su i opća pravila koja se primjenjuju na sve ugovore o kupoprodaji, a određuju interese proizvođača, prodavatelja (trgovaca) i kupaca. U određenoj mjeri izmjenjeni su instituti odgovornosti za materijalne nedostatke i komercijalnog jamstva.

U Zakonu o obveznim odnosima izmijenjen je članak 1.a podstavak 4. te je navedeno da je ranija Direktiva 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. svibnja 1999. o određenim aspektima prodaje robe široke potrošnje i o jamstvima za takvu robu stavljena izvan snage Direktivom (EU) 2019/771 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o određenim aspektima ugovora o kupoprodaji robe, izmjeni Uredbe (EU) 2017/2394 i Direktive 2009/22/EZ te stavljanju izvan snage Direktive 1999/44/EZ.

Kao direktna posljedica implementacije Direktive 2019/771 u odredbama noveliranog Zakona o obveznim odnosima dodatno su razrađene situacije o odgovornosti prodavatelja za materijalne nedostatke na način da je preciznije razrađen pojam materijalnog nedostatka, utvrđena su posebna pravila o obvezama prodavatelja u slučaju kupoprodaje stvari s digitalnim elementima u potrošačkim ugovorima, u zaštiti potrošača produljen je rok u kojem je na prodavatelju teret dokaza da je stvar u vrijeme prijelaza rizika bila bez nedostataka i to sa 6 mjeseci na godinu dana, osim u trgovačkim ugovorima.

Utvrđena je hijerarhija prava kupca kada je utvrđen materijalni nedostatak stvari, na način da kupac prvo može birati između popravka ili zamjene konkretne stvari, osim ako bi odabrani način otklanjanja nedostatka bio nemoguć ili ako bi se time u odnosu na drugi način otklanjanja nedostatka, prodavatelju nametnuli nesrazmjerni troškovi uzimajući u obzir sve okolnosti slučaja. U situaciji kada kupac ne dobije traženi popravak odnosno zamjenu, može zahtijevati sniženje cijene ili raskid ugovora, no pod zakonom propisanim uvjetima. Prodavatelj može odbiti uklanjanje nedostatka, ako su popravak i zamjena nemogući ili bi mu time nastali nerazmjerni troškovi uzimajući u obzir sve okolnosti slučaja. Kupac ima pravo na uskratu plaćanja nepodmirenog dijela cijene, sve dok prodavatelj ne ispunji svoje obveze iz odgovornosti za materijalne nedostatke stvari. Odredbe o jamstvu za ispravnost prodane stvari su izmijenjene i dodatno razrađene.

U prijelaznim i završnim odredbama određeno je da se Zakon ne primjenjuje na ugovore sklopljene prije 1. siječnja 2022., s kojim datumom Zakon i stupa na snagu, te je u tom dijelu Direktiva 2019/771 vjerno implementirana, jer se Direktiva 2019/771 ne primjenjuju se na ugovore sklopljene prije 1. siječnja 2022.

5. Ugovor o kupoprodaji

Ugovorom o kupoprodaji prodavatelj se obvezuje predati kupcu stvar u vlasništvo, a kupac se obvezuje platiti mu cijenu. Prodavatelj nekog prava obvezuje se pribaviti to pravo kupcu, a kad ostvarivanje njegova sadržaja zahtijeva posjed stvari, predati mu i stvar.

Stvar mora biti u prometu, te je ništetan ugovor o kupoprodaji stvari koja je izvan prometa. Kupoprodaja se može odnositi i na buduću stvar.

Do predaje stvari kupcu rizik slučajne propasti ili oštećenja stvari snosi prodavatelj, a s predajom stvari rizik prelazi na kupca. Rizik ne prelazi na kupca ako je on zbog nekog nedostatka predane stvari raskinuo ugovor ili zahtijevao zamjenu stvari. Prodavatelj je dužan predati stvar kupcu u vrijeme i na mjestu predviđenom ugovorom. Prodavatelj je ispunio obvezu predaje kupcu, u pravilu, kad mu stvar uruči ili preda ispravu kojom se stvar može preuzeti. Ako nije što drugo ugovoreno ili ne proizlazi iz naravi posla, prodavatelj je dužan predati stvar kupcu u ispravnom stanju, zajedno s njezinim pripadcima. Kad je ugovoreno da će se predaja stvari izvršiti u tijeku stanovitog razdoblja, a nije određeno koja će strana imati pravo odrediti nadnevak predaje u granicama toga razdoblja, to pravo pripada prodavatelju, osim kad iz okolnosti slučaja proizlazi da je određivanje nadnevka predaje ostavljeno kupcu. Kad nadnevak predaje stvari kupcu nije određen, prodavatelj je dužan izvršiti predaju u razumnom roku nakon sklapanja ugovora, s obzirom na narav stvari i na ostale okolnosti.

6. Pojmovi

Brojni pojmovi u različitim propisima imaju različite definicije i značenja. Za što bolje razumijevanje i ujednačeniju primjenu odredbi o odgovornosti za materijalne nedostatke stvari i komercijalna jamstva, definirani su pojmovi potrošača, potrošačkog ugovora, proizvođača, digitalnog sadržaja, digitalne usluge, kompatibilnosti, funkcionalnosti, interoperabilnosti, trajnog nosača podataka, trajnosti i besplatnosti.

Tako pojedini naznačeni pojmovi imaju slijedeće značenje (čl. 399.a ZOO):

- potrošač je svaka fizička osoba koja sklapa ugovor o kupoprodaji izvan svoje trgovačke, poslovne, obrtničke ili profesionalne djelatnosti
- potrošački ugovor je ugovor koji sklapaju potrošač i svaka fizička ili pravna osoba koja djeluje u okviru svoje trgovačke, poslovne, obrtničke ili profesionalne djelatnosti, uključujući i osobu koja djeluje u ime ili za račun te osobe
- proizvođač je osoba koja je izradila stvar, uvezla stvar na područje Europske unije i svaka druga osoba koja se predstavlja kao proizvođač time što na stvar stavlja svoje ime, zaštitni znak ili drugi razlikovni znak
- digitalni sadržaj su podaci koji se proizvode i isporučuju u digitalnom obliku
- digitalna usluga je:

a) usluga kojom se potrošaču omogućuju stvaranje, obrada i pohrana podataka u digitalnom obliku ili pristup njima ili

b) usluga kojom se omogućuje dijeljenje ili bilo koja druga interakcija s podacima u digitalnom obliku koje učitava ili stvara potrošač ili drugi korisnici te usluge

- kompatibilnost je sposobnost stvari da funkcionira s hardverom ili softverom s kojima se obično koristi stvar iste vrste, a da tu stvar, hardver ili softver pritom nije potrebno konvertirati

- funkcionalnost je sposobnost stvari da izvršava funkcije s obzirom na svoju svrhu

- interoperabilnost je sposobnost stvari da funkcionira s hardverom ili softverom drukčijim od onih s pomoću kojih se obično koristi stvar iste vrste

- trajni nosač podataka je svako sredstvo koje kupcu ili prodavatelju omogućuje da informacije, koje su toj osobi osobno upućene, pohrani tako da im može pristupiti tijekom razdoblja koje odgovara svrhama za koje su te informacije namijenjene i koje omogućuje nepromijenjeno reproduciranje pohranjenih informacija

- trajnost je sposobnost stvari da zadrži svoje funkcije i radne značajke tijekom uobičajene upotrebe

- besplatno znači bez troškova potrebnih za uklanjanje nedostatka, a posebno bez poštanskih troškova te troškova prijevoza, rada ili materijala.

7. Materijalni nedostaci za koje prodavatelj odgovara

Ugovor stvara prava i obveze za ugovorne strane. Kod naplatnog ugovora svaki ugovaratelj odgovara za materijalne nedostatke svog ispunjenja, jer prema općim pravilima svaki sudionik u obveznom odnosu dužan je ispuniti svoju obvezu i odgovoran je za njezino ispunjenje.

U postojećem čl. 400. ZOO izmijenjen je st. 3., a dodani su stavci 4. do 12.

U čl. 400. ZOO određeno je da prodavatelj odgovara za materijalne nedostatke stvari koje je ona imala u trenutku prijelaza rizika na kupca, bez obzira je li mu to bilo poznato. Prodavatelj odgovara i za one materijalne nedostatke koji se pojave nakon prijelaza rizika na kupca ako su posljedica uzroka koji je postojao prije toga. Prodavatelj odgovara za materijalne nedostatke neovisno o tome je li ugovorom prenio ili se obvezao prenijeti kupcu stvar u vlasništvo, a kupac platio ili se obvezao platiti njezinu cijenu.

Kod potrošačkih ugovora prodavatelj odgovara za materijalne nedostatke prema pravilima propisanim za ugovor o kupoprodaji i kada je riječ o ugovoru za isporuku stvari koju je tek potrebno izraditi ili proizvesti, neovisno o tome je li po općim pravilima riječ o ugovoru o kupoprodaji, ugovoru o djelu ili drugom ugovoru. Pojašnjava se da prodavatelj odgovara za materijalne nedostatke stvari neovisno o tome je li riječ o konsenzualnom ili realnom ugovoru o kupoprodaji.

Odredbe ovoga Zakona o odgovornosti za materijalne nedostatke ne primjenjuju se na potrošačke ugovore za isporuku digitalnih sadržaja ili digitalnih usluga, osim ako je predmet ugovora o kupoprodaji pokretna stvar u koju je ugrađen digitalni sadržaj ili digitalne usluge ili su povezani sa stvari tako da bi odsutnost tog digitalnog sadržaja ili te digitalne usluge onemogućila funkcioniranje te

stvari i koji se isporučuju na temelju ugovora o kupoprodaji, neovisno o tome isporučuje li takav digitalni sadržaj ili digitalnu uslugu prodavatelj ili treća strana (stvar s digitalnim elementima).

U slučaju stvari s digitalnim elementima rizik prelazi na kupca u trenutku kada je obavljena jednokratna isporuka digitalnog sadržaja ili digitalne usluge odnosno kada je započela kontinuirana isporuka digitalnog sadržaja ili digitalne usluge.

Ako stvar treba instalirati ili montirati prodavatelj ili osoba za koju on odgovara, rizik prelazi na kupca u trenutku u kojem je dovršena instalacija odnosno montaža.

U slučaju dvojbe o tome je li isporuka ugrađenog ili povezanog digitalnog sadržaja ili digitalne usluge dio potrošačkog ugovora o kupoprodaji, predmnijeva se da su digitalni sadržaj ili digitalna usluga obuhvaćeni ugovorom o kupoprodaji.

Predmnijeva se da je svaki nedostatak stvari, kao i stvari s digitalnim elementima koji se pokazao u roku od jedne godine od trenutka prijelaza rizika postojao i u trenutku prijelaza rizika, osim ako prodavatelj dokaže suprotno ili suprotno proizlazi iz naravi stvari ili naravi nedostatka, a ta predmjeka kod trgovačkih ugovora odnosi se na razdoblje od šest mjeseci od trenutka prijelaza rizika.

Kod potrošačkih ugovora o kupoprodaji stvari s digitalnim elementima ako je ugovorena kontinuirana isporuka digitalnog sadržaja ili digitalne usluge tijekom određenog razdoblja teret dokaza da ne postoji nedostatak digitalnog sadržaja ili digitalne usluge je na prodavatelju za vrijeme od dvije godine od prijelaza rizika, a ako je ugovorena kontinuirana isporuka digitalnog sadržaja ili digitalne usluge na rok dulji od dvije godine, teret dokaza da ne postoji nedostatak digitalnog sadržaja ili digitalne usluge je na prodavatelju za cijelo razdoblje na koje je isporuka ugovorena.

Odredbe o odgovornosti za materijalne nedostatke ne primjenjuju se na potrošačke ugovore o kupoprodaji materijalnih nosača podataka koji služe isključivo kao nosači digitalnog sadržaja.

Razgraničena je primjena ovoga Zakona od primjene odredbi posebnoga zakona kojim je u hrvatsko zakonodavstvo prenesena Direktiva (EU) 2019/770 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o određenim aspektima ugovora o isporuci digitalnog sadržaja i digitalnih usluga.

Direktiva 2019/770 primjenjuje se na potrošačke ugovore na temelju kojih trgovac isporučuje ili se obvezuje isporučiti digitalni sadržaj ili uslugu potrošaču, a potrošač plaća ili se obvezuje platiti određenu cijenu ili dostavlja ili se obvezuje dostaviti osobne podatke. Također, navedena Direktiva primjenjuje se i na digitalni sadržaj koji je isporučen na materijalnom nosaču podataka, kao što su DVD-ovi, CD-ovi, USB memorije i memorijske kartice, kao i na sam materijalni nosač podataka, pod uvjetom da taj nosač služi isključivo kao nosač digitalnog sadržaja.

8. Kad postoje materijalni nedostaci

Materijalni nedostatak postoji (kako je to uređeno u čl. 401. ZOO):

- ako stvar ne odgovara opisu, vrsti, količini i kvaliteti odnosno nema funkcionalnost, kompatibilnost, interoperabilnost i druge značajke kako je utvrđeno ugovorom o kupoprodaji (podsjetnik: interoperabilnost je sposobnost stvari da funkcionira s hard-verom ili softverom drukčijim od onih s pomoću kojih se obično koristi stvar iste vrste)

- ako stvar nije prikladna za bilo koju posebnu namjenu za koju je potrebna kupcu i s kojom je kupac upoznao prodavatelja najkasnije u trenutku sklapanja ugovora te u odnosu na koju je prodavatelj dao pristanak

- ako stvar nije isporučena sa svom dodatnom opremom i uputama, uključujući upute za instalaciju, kako je utvrđeno ugovorom o kupoprodaji ili

- ako stvar nije isporučena s ažuriranjima kako je utvrđeno ugovorom o kupoprodaji.

Osim naznačenih nedostataka, nedostatak postoji i u slučajevima:

- ako stvar nije prikladna za upotrebu u svrhe za koje bi se stvar iste vrste uobičajeno koristila, uzimajući u obzir sve propise Europske unije i propise Republike Hrvatske, tehničke standarde ili, ako takvih tehničkih standarda nema, primjenjive kodekse ponašanja u određenom području ako oni postoje

- ako stvar ne odgovara kvaliteti i opisu uzorka ili modela koji je prodavatelj stavio na raspolaganje kupcu prije sklapanja ugovora

- ako stvar nije isporučena s dodatnom opremom, uključujući ambalažu, upute za instalaciju ili druge upute, čiji primitak kupac može razumno očekivati

- ako stvar ne odgovara količini ili nema ona svojstva i druge značajke, uključujući one koje se odnose na trajnost, funkcionalnost, kompatibilnost i sigurnost, koji su uobičajeni za stvar iste vrste i koje kupac može razumno očekivati s obzirom na prirodu stvari te uzimajući u obzir sve javne izjave koje su dali prodavatelj ili druge osobe u prethodnim fazama lanca transakcija, uključujući proizvođača, ili koje su dane u njihovo ime, osobito u oglašavanju ili označivanju

- ako je stvar nepravilno instalirana odnosno montirana, a usluga instalacije odnosno montaže čini dio ugovora o kupoprodaji i obavio ju je prodavatelj ili osoba za koju on odgovara ili

- ako je stvar za koju je bilo predviđeno da je instalira odnosno montira kupac nepravilno instalirana odnosno montirana od strane kupca, a nepravilna instalacija odnosno montaža posljedica je nedostatka u uputama koje je dostavio prodavatelj ili, u slučaju stvari s digitalnim elementima, koje je dostavio prodavatelj ili dobavljač digitalnog sadržaja ili digitalne usluge.

Kod potrošačkih ugovora nedostaci (ako stvar nije prikladna za upotrebu, ako ne odgovara kvaliteti i opisu uzorka ili modela, ako nije isporučena s dodatnom opremom i ako ne odgovara količini ili nema ona svojstva i druge značajke, uključujući one koje se odnose na trajnost, funkcionalnost i dr.) ne postoje ako je, u trenutku sklapanja ugovora, potrošač bio posebno obaviješten da određeno obilježje stvari odstupa od kriterija koji se koriste za određivanje nedostataka navedenih i ako je potrošač to izričito i zasebno prihvatio prilikom sklapanja ugovora.

Dakle, stvar ima nedostatak ako ne udovoljava onim zahtjevima koji su ugovorne strane utvrdile ugovorom o kupoprodaji (subjektivni kriteriji za ocjenjivanje ima li stvar nedostatak). Takvi zahtjevi mogu, među ostalim, obuhvaćati količinu, kvalitetu, vrstu i opis stvari, posjedovanje određenih ugovorenih značajki stvari, primjerenost stvari za određenu namjenu kao i isporuku stvari s dogovorenim dodatnom opremom i uputama. Također, ako je za stvari s digitalnim elementima ugovoreno isporučivanje ažuriranja, neisporuka ugovorenih ažuriranja kao i isporuka neispravnih ili nepotpunih ažuriranja smatrala bi se nedostatkom stvari, jer bi navedeno značilo da obveza ažuriranja nije ispunjena na način utvrđen ugovorom o kupoprodaji.

Kako bi se smatralo da stvar nema nedostatak, uz ispunjavanje subjektivnih kriterija propisanih stavkom 1. članka 401., stvar mora ispunjavati i objektivne kriterije sadržane u stavku 2. točkama 1. do 4. članka 401. Nedostatak, među ostalim, postoji ako stvar nije prikladna za upotrebu u svrhe za koje bi se stvar iste vrste uobičajeno koristila ili ako stvar ne odgovara kvaliteti i opisu uzorka ili modela koji je prodavatelj stavio kupcu na raspolaganje prije sklapanja ugovora ili ako stvar nije isporučena s dodatnom opremom čiji primitak kupac može razumno očekivati ili ako stvar ne odgovara količini ili nema ona svojstva koja su uobičajena za stvar iste vrste i koje kupac može razumno očekivati s obzirom na prirodu te stvari te uzimajući u obzir javne izjave koje su dali prodavatelj ili druge osobe u prethodnim fazama lanca transakcija, uključujući proizvođača, ili koje su dane u njihovo ime, osobito u oglašavanju ili označavanju.

Nedostatak postoji, ako je stvar nepravilno instalirana odnosno montirana, a usluga instalacije odnosno montaže čini dio ugovora o kupoprodaji i obavio ju je prodavatelj ili osoba za koju on odgovara.

Nedostatak postoji i ako je stvar za koju je bilo predviđeno da je instalira ili montira kupac, nepravilno instalirana odnosno montirana od strane kupca, a nepravilna instalacija odnosno montaža je posljedica nedostataka u uputama za instalaciju odnosno montažu, kao što su nepotpunost uputa ili nedovoljna jasnoća uputa za instalaciju koje prosječni kupac zbog toga može teško koristiti.

9. Ažuriranje stvari s digitalnim elementima u potrošačkim ugovorima

Iza čl. 401. ZOO, dodan je novi čl. 401.a ZOO kojim je uređeno da u potrošačkim ugovorima o kupoprodaji stvari s digitalnim elementima kojima je predviđena jednokratna isporuka digitalnog sadržaja ili digitalne usluge, prodavatelj je dužan obavijestiti potrošača o ažuriranjima, uključujući sigurnosna ažuriranja koja su potrebna da stvar ostane bez nedostatka, te mu osigurati ažuriranja tijekom razdoblja unutar kojeg to potrošač može razumno očekivati s obzirom na vrstu i svrhu stvari i digitalnih elemenata te uzimajući u obzir okolnosti i prirodu ugovora o kupoprodaji. Obveza osiguranja ažuriranja, kod ugovora o kupoprodaji kojim je predviđena kontinuirana isporuka digitalnog sadržaja ili digitalne usluge na rok dulji od dvije godine traje do isteka razdoblja za koji je ugovorena isporuka, a kod ugovora kod kojih je kontinuirana isporuka ugovorena na dvije godine ili kraće razdoblje obveza osiguranja ažuriranja traje dvije godine od trenutka prijelaza rizika.

Ako potrošač u razumnom roku ne instalira ažuriranja koja su mu isporučena, u određenim rokovima, prodavatelj nije odgovoran za nedostatak koji proizlazi isključivo iz propuštanja instalacije ažuriranja, ako je obavijestio potrošača o raspoloživosti ažuriranja i posljedicama propuštanja da ga instalira, te ako propuštanje instalacije ili nepravilna instalacija ažuriranja od strane potrošača nisu posljedica nedostataka u uputama za instalaciju koje su dostavljene potrošaču.

Isporuka ažuriranja predstavlja objektivni kriterij, koji se koristi za određivanje postojanja nedostatka stvari s digitalnim elementima u potrošačkim ugovorima. Osim ugovoreni ažuriranja, prodavatelj bi trebao pružati ažuriranja, uključujući sigurnosna ažuriranja, koja su potrebna da stvar s digitalnim elementom ostane bez nedostataka. Razdoblje tijekom kojeg potrošač može razumno očekivati da će primiti ažuriranja procjenjuje se na temelju vrste i namjene robe i digitalnih elemenata te uzimajući u obzir okolnosti i prirodu ugovora o kupoprodaji. Potrošač ima slobodu izbora hoće li ažuriranja instalirati ili ne.

10. Nedostaci za koje prodavatelj ne odgovara

Prodavatelj ne odgovara za nedostatke, ako su u trenutku sklapanja ugovora bili poznati kupcu ili mu nisu mogli ostati nepoznati.

Smatra se da nisu mogli ostati nepoznati kupcu oni nedostaci koje bi brižljiva osoba s prosječnim znanjem i iskustvom osobe istog zanimanja i struke kao kupac mogla lako opaziti pri uobičajenom pregledu stvari, no to se ne primjenjuje se na potrošačke ugovore. Prodavatelj odgovara i za nedostatke koje je kupac mogao lako opaziti, ako je izjavio da stvar nema nikakve nedostatke ili da stvar ima određena svojstva ili odlike.

11. Pregled stvari i vidljivi nedostaci

Kupac je dužan primljenu stvar na uobičajeni način pregledati ili je dati na pregled, čim je to prema redovitom tijeku stvari moguće, i o vidljivim nedostacima obavijestiti prodavatelja u roku od osam dana, a kod trgovačkog ugovora bez odgađanja, inače gubi pravo koje mu po toj osnovi pripada.

Kad je pregled izvršen u nazočnosti obiju strana, kupac je dužan svoje primjedbe zbog vidljivih nedostataka priopćiti prodavatelju odmah, inače gubi pravo koje mu po toj osnovi pripada.

Ako je kupac otpremio stvar dalje bez pretovara, a prodavatelju je pri sklapanju ugovora bila poznata ili morala biti poznata mogućnost takve daljnje otpreme, pregled stvari može biti odgođen do njezina prispjeća u novo odredišno mjesto, i u tom slučaju kupac je dužan prodavatelja obavijestiti o nedostacima čim je po redovitom tijeku stvari mogao za njih doznati od svojih klijenata. Kod potrošačkih ugovora potrošač kao kupac nije obavezan pregledati stvar niti je dati na pregled, ali je obavezan obavijestiti prodavatelja o postojanju vidljivih nedostataka u roku od dva mjeseca od dana kad je otkrio nedostatak, a najkasnije u roku od dvije godine od prijelaza rizika na potrošača.

12. Skriveni nedostaci

Kad se nakon primitka stvari od strane kupca pokaže da stvar ima neki nedostatak koji se nije mogao otkriti uobičajenim pregledom prilikom preuzimanja stvari, kupac je dužan, pod prijetnjom gubitka prava, o tom nedostatku obavijestiti prodavatelja u roku od dva mjeseca računajući od dana kad je nedostatak otkrio, a kod trgovačkog ugovora bez odgađanja.

Prodavatelj ne odgovara za nedostatke koji se pokažu pošto proteknu dvije godine od predaje stvari, a kod trgovačkog ugovora šest mjeseci. Kod prodaje rabljenih stvari ugovorne strane mogu ugovoriti rok od jedne godine, a kod trgovačkih ugovora i kraći rok, no ti se rokovi ugovorom mogu produljiti.

13. Nedostaci stvari s digitalnim elementima s kontinuiranom isporukom digitalnog sadržaja ili digitalne usluge u potrošačkim ugovorima

Iza postojećeg čl. 404. ZOO, donesen je čl. 404. a ZOO kojim je uređeno da u situaciji kada je potrošačkim ugovorom predviđena kontinuirana isporuka digitalnog sadržaja ili digitalne usluge na rok dulji od dvije godine, prodavatelj je odgovoran za nedostatke digitalnog sadržaja ili digitalne usluge koji se pojave u razdoblju u kojem se digitalni sadržaj ili digitalna usluga trebaju isporučivati na temelju ugovora o kupoprodaji.

Kada je je potrošačkim ugovorom o kupoprodaji predviđena kontinuirana isporuka digitalnog sadržaja ili digitalne usluge tijekom određenog razdoblja koje je kraće od dvije godine, prodavatelj je odgovoran za nedostatke digitalnog sadržaja ili digitalne usluge, koji se pojave u roku od dvije godine od trenutka prijelaza rizika.

14. Rokovi u slučaju popravka, zamjene i sl.

Kad je zbog nekog nedostatka došlo do popravka stvari, isporuke druge stvari, zamjene dijelova i slično, rokovi (za vidljive i skrivene nedostatke) počinju teći od predaje popravljene stvari, izvršene zamjene dijelova i slično.

15. Obavijest o nedostatku

U obavijesti o nedostatku stvari kupac nije dužan potanje opisati nedostatak i pozvati prodavatelja da pregleda stvar, osim ako se radi o trgovačkom ugovoru. Kada obavijest o nedostatku koju je kupac pravodobno poslao prodavatelju preporučenim pismom, brzojavom, telefaksom ili na neki drugi pouzdan način, zakasni ili uopće ne stigne prodavatelju, smatra se da je kupac ispunio svoju obvezu da obavijesti prodavatelja.

16. Značenje činjenice da je prodavatelj znao za nedostatak

Kupac ne gubi pravo da se pozove na neki nedostatak i kad nije ispunio svoju obvezu da stvar pregleda bez odgađanja, ili obvezu da u određenom roku obavijesti prodavatelja o postojanju nedostatka, a i kad se nedostatak pokazao tek nakon proteka dvije godine, odnosno kod trgovačkih ugovora šest mjeseci od predaje stvari, ako je taj nedostatak bio poznat prodavatelju ili mu nije mogao ostati nepoznat.

17. Ograničenje i isključenje odgovornosti za materijalne nedostatke

Sadržaj čl. 408. ZOO je izmijenjen i dopunjen, tako da je uređeno da ugovaratelji mogu ograničiti ili sasvim isključiti prodavateljevu odgovornost za materijalne nedostatke stvari. Odredba ugovora o ograničenju ili isključenju odgovornosti za nedostatke stvari ništetna je ako je nedostatak bio poznat prodavatelju, a on o njemu nije obavijestio kupca, a i onda kad je prodavatelj nametnuo tu odredbu koristeći se svojim monopolskim položajem.

Odredbe ugovora kojima se ograničava ili isključuje odgovornost za nedostatke stvari kod potrošačkog ugovora prije nego što potrošač obavijesti prodavatelja o materijalnom nedostatku stvari nisu obvezujuće za potrošača. Kupac koji se odrekao prava na raskid ugovora zbog nedostatka stvari zadržava ostala prava zbog tih nedostataka.

18. Prava kupca

Kupac koji je pravodobno i uredno obavijestio prodavatelja o nedostatku ovlašten je:

- zahtijevati od prodavatelja uklanjanje nedostatka
- zahtijevati od prodavatelja predaju druge stvari bez nedostatka,
- zahtijevati razmjerno sniženje cijene
- izjaviti da raskida ugovor.

U svakom od tih slučajeva kupac ima pravo i na popravljavanje štete prema općim pravilima o odgovornosti za štetu, uključujući i štetu koju je zbog nedostatka stvari pretrpio na drugim svojim dobrima.

Prilikom ostvarivanja prava na uklanjanje nedostatka kupac ima pravo izbora između popravka i zamjene stvari, osim ako bi odabrani način uklanjanja nedostatka bio nemoguć ili ako bi njime u odnosu na drugi način uklanjanja nedostatka prodavatelju nastali nerazmjerni troškovi uzimajući u obzir sve okolnosti, a osobito vrijednost stvari bez nedostatka, značaj nedostatka i pitanje može li se popravak odnosno zamjena obaviti bez znatnih neugodnosti za kupca.

Prodavatelj je ovlašten odbiti uklanjanje nedostatka ako su popravak i zamjena nemogući ili bi mu time bili prouzročeni nerazmjerni troškovi uzimajući u obzir sve okolnosti, a osobito vrijednost stvari bez nedostatka, značaj nedostatka i pitanje može li se popravak odnosno zamjena obaviti bez znatnih neugodnosti za kupca.

Kupac ima pravo na sniženje cijene ili na raskid ugovora, tek ako prodavatelj nije uklonio nedostatak, ili je to odbio učiniti ili nije uklonio nedostatak, ako nedostatak postoji unatoč pokušaju prodavatelja da ga ukloni odnosno ako je prodavatelj izjavio da neće ukloniti nedostatak ili iz okolnosti očito proizlazi da neće ukloniti nedostatak u razumnom roku ili bez znatnih neugodnosti za kupca te ako je nedostatak tako ozbiljan da opravdava trenutačno sniženje cijene ili raskid ugovora.

Kupac ima pravo uskratiti plaćanje bilo kojeg nepodmirenog dijela cijene sve dok prodavatelj ne ispuni svoje obveze po osnovi odgovornosti za materijalne nedostatke. Kada je nedostatak neznatan, kupac nema pravo na raskid ugovora, ali mu pripadaju druga prava iz odgovornosti za materijalne nedostatke uključujući i pravo na popravljavanje štete. Teret dokaza da je nedostatak neznatan je na prodavatelju.

Troškove otklanjanja nedostatka i predaje druge stvari bez nedostatka snosi prodavatelj.

Dakle, kupac koji je pravodobno i uredno obavijestio prodavatelja o nedostatku ima pravo od prodavatelja zahtijevati popravak stvari, zamjenu stvari, razmjerno sniženje cijene ili izjaviti da raskida ugovor. U svakom od tih slučajeva kupac ima pravo i na popravljavanje štete prema općim pravilima o odgovornosti za štetu, uključujući i štetu koju je zbog nedostatka stvari pretrpio na drugim svojim dobrima.

Sukladno Direktivi 2019/771 kupčev odabir između popravka i zamjene stvari ograničen je samo ako bi odabrana opcija (popravak ili zamjena) bila činjenično ili pravno nemoguća ili ako bi njome prodavatelju nastali nerazmjerni troškovi u odnosu na drugu opciju.

Uvedeno je pravo prodavatelja da odbije uklanjanje nedostatka ako su popravak i zamjena nemogući ili bi mu time bili prouzročeni nerazmjerni troškovi uzimajući u obzir sve okolnosti, a osobito vrijednost stvari bez nedostatka, značaj nedostatka i pitanje može li se popravak odnosno zamjena obaviti bez znatnih neugodnosti za kupca.

Direktivom 2019/771 propisana hijerarhija prava kupca, kupac u prvom redu ima pravo na popravak ili zamjenu stvari, a tek podredno na sniženje cijene ili raskid ugovora. Kupac ima pravo na sniženje cijene ili na raskid ugovora, tek ako prodavatelj nije uklonio nedostatak ili je to odbio učiniti.

Kupac ima pravo uskratiti plaćanje bilo kojeg nepodmirenog dijela cijene sve dok prodavatelj ne ispuni svoje obveze po osnovi odgovornosti za materijalne nedostatke.

19. Popravak ili zamjena

Iza čl. 410. ZOO, dodan je novi čl. 410.a.ZOO s naslovom popravak ili zamjena.

Popravak ili zamjena stvari s nedostatkom provode se besplatno, u razumnom roku od trenutka kada je kupac obavijestio prodavatelja o nedostatku, te bez znatnih neugodnosti za kupca uzimajući u obzir prirodu stvari i svrhu za koju je kupcu ta stvar bila potrebna.

Prilikom popravka ili zamjene kupac je obavezan staviti stvar na raspolaganje prodavatelju, a prodavatelj ju je obavezan preuzeti i snositi troškove preuzimanja.

Kada je stvar s nedostatkom, koja je bila instalirana odnosno montirana na način koji je u skladu s njezinom prirodom i namjenom prije nego što se nedostatak pojavio, potrebno popraviti ili zamijeniti, obveza uklanjanja nedostatka uključuje obvezu uklanjanja stvari s nedostatkom i instalaciju odnosno montažu zamjenske ili popravljene stvari ili obvezu snošenja troškova tog uklanjanja i instalacije odnosno montaže. U slučaju zamjene stvari potrošač nije dužan platiti za uobičajenu upotrebu zamijenjene stvari tijekom razdoblja prije njezine zamjene.

Popravak ili zamjena stvari s nedostatkom, provode se besplatno, u razumnom roku od trenutka kada je kupac obavijestio prodavatelja o nedostatku te bez znatnih neugodnosti za kupca uzimajući u obzir prirodu stvari i svrhu za koju je kupcu ta stvar bila potrebna. Kupac je obavezan staviti stvar na raspolaganje prodavatelju, a prodavatelj je obavezan preuzeti stvar.

20. Neispunjenje ugovora u razumnom roku

Kada kupac ne dobije zahtijevano ispunjenje ugovora u razumnom roku, zadržava pravo raskinuti ugovor ili sniziti cijenu.

21. Kad kupac može raskinuti ugovor

Kupac može raskinuti ugovor samo ako je prethodno dao prodavatelju naknadni primjereni rok za ispunjenje ugovora.

Kupac može raskinuti ugovor i bez ostavljanja naknadnog roka, ako mu je prodavatelj nakon obavijesti o nedostacima priopćio da neće ispuniti ugovor ili ako iz okolnosti konkretnog slučaja očito proizlazi da prodavatelj neće moći ispuniti ugovor ni u naknadnom roku, kao i u slučaju kad kupac zbog zakašnjenja prodavatelja ne može ostvariti svrhu radi koje je sklopio ugovor.

Kada bi način uklanjanja nedostatka, odnosno predaja druge stvari bez nedostatka imao za posljedicu znatne neugodnosti za kupca, on ima pravo raskinuti ugovor ili zahtijevati razmjerno sniženje cijene.

22. Raskid ugovora po samom zakonu

U situaciji kada prodavatelj u naknadnom roku ne ispuni ugovor, on se raskida po samom zakonu, ali ga kupac može održati, ako bez odgađanja izjavi prodavatelju da ugovor održava na snazi. Isto vrijedi i u slučaju ispunjenja s nedostatkom obveze kod koje je ispunjenje u određenom roku bitan sastojak ugovora.

Sukladno Direktivi 2019/771 propisano je da je potrošač ovlašten izjaviti da se ugovor raskida, ako prodavatelj u naknadnom razumnom roku ne ispuni potrošački ugovor. Kupac može raskinuti ugovor u pogledu svih stvari, a ne samo u odnosu na stvar s nedostatkom, ako se od njega ne može očekivati da će pristati zadržati samo stvar koja nema nedostatak.

23. Raskid potrošačkog ugovora izjavom kupca

U situaciji kada prodavatelj u naknadnom, razumnom roku ne ispuni potrošački ugovor, potrošač je ovlašten izjaviti da se ugovor raskida.

24. Djelomični nedostaci

Kada samo dio predane stvari ima nedostatke ili kad je predan samo dio stvari, odnosno manja količina od ugovorene, kupac može raskinuti ugovor u smislu prethodnih članaka samo u pogledu dijela koji ima nedostatke, ili samo u pogledu dijela ili količine što nedostaju.

Kupac može raskinuti cijeli ugovor, samo ako ugovorena količina ili predana stvar čini cjelinu, ili ako kupac inače ima opravdan interes da primi ugovorenu stvar ili količinu u cjelini.

25. Kad je prodavatelj dao kupcu veću količinu

Trgovačkim ugovorom o kupoprodaji, kad je prodavatelj stvari određenih po rodu dao kupcu veću količinu nego što je ugovoreno, a kupac u razumnom roku ne izjavi da višak odbija, smatra se da je

primio i taj višak te je dužan platiti ga po istoj cijeni. Kada kupac odbije primiti višak, prodavatelj je dužan naknaditi kupcu štetu.

26. Kad je određena cijena za više stvari

Kad je jednim ugovorom i za jednu cijenu prodano više stvari ili jedna skupina stvari, pa samo neke od njih imaju nedostatke, kupac može raskinuti ugovor samo u pogledu tih stvari, a ne i ostalih. No, ako one čine jednu cjelinu, tako da bi njihovo razdvajanje bilo štetno, ili se od kupca ne može očekivati da će zadržati samo stvar koja nema nedostatak, kupac može raskinuti cijeli ugovor, ili ako on ipak izjavi da raskida ugovor samo u pogledu stvari s nedostatkom, prodavatelj sa svoje strane može raskinuti ugovor i u pogledu ostalih stvari.

Pravo prodavatelja na raskid ugovora i u pogledu ostalih stvari ne primjenjuje se na potrošačke ugovore.

27. Gubitak prava na raskid ugovora zbog nedostatka

Kupac gubi pravo da raskine ugovor zbog nedostatka stvari kad mu je nemoguće vratiti stvar ili je vratiti u stanju u kojem ju je primio.

Ipak, kupac može raskinuti ugovor zbog nekog nedostatka stvari ako je stvar potpuno ili djelomično propala ili oštećena zbog nedostatka koji opravdava raskid ugovora, ili zbog nekog događaja koji ne potječe od njega niti od neke osobe za koju on odgovara. Isto vrijedi ako je stvar potpuno ili djelomično propala ili oštećena pri ispunjenju obveze kupca da pregleda stvar, ili ako je kupac prije nego što je otkriven nedostatak potrošio ili izmijenio jedan dio stvari u tijeku njezine redovite uporabe te ako je oštećenje ili izmjena bez značenja.

28. Očuvanje ostalih prava

Kupac koji je zbog nemogućnosti da vrati stvar ili da je vrati u stanju u kojem ju je primio izgubio pravo da raskine ugovor, zadržava ostala prava koja mu daje zakon zbog postojanja nekog nedostatka.

29. Učinci raskida zbog nedostatka

Raskid ugovora zbog nedostatka stvari ima isti učinak kao i raskid dvostranoobveznih ugovora zbog neispunjenja. Kupac duuguje prodavatelju naknadu za korist od stvari i kad mu je nemoguće vratiti je cijelu ili njezin jedan dio, a ugovor je ipak raskinut.

Kada kupac raskine ugovor o kupoprodaji, kupac vraća stvar prodavatelju na trošak prodavatelja. Prodavatelj kupcu nadoknađuje cijenu plaćenu za stvar nakon što primi tu stvar ili od kupca primi dokaz da je stvar poslao natrag.

Propisano je snošenje troškova povrata stvari prodavatelju u slučaju raskida ugovora na način da taj trošak snosi prodavatelj.

30. Sniženje cijene

Cijena se snižava prema odnosu između vrijednosti stvari bez nedostatka i vrijednosti stvari s nedostatkom, u vrijeme sklapanja ugovora.

31. Postupno otkrivanje nedostataka

Kupac koji je postigao sniženje cijene zbog postojanja nekog nedostatka može raskinuti ugovor ili zahtijevati novo sniženje cijene ako se naknadno otkrije neki drugi nedostatak.

32. Rok za ostvarivanje prava

Prava kupca koji je pravodobno obavijestio prodavatelja o postojanju nedostatka gase se nakon isteka dvije godine, računajući od dana odašiljanja obavijesti prodavatelju, osim ako je prodavateljevom prijevarom kupac bio spriječen da ih ostvaruje.

Kupac koji je pravodobno obavijestio prodavatelja o postojanju nedostataka može nakon proteka ovoga roka, ako još nije isplatio cijenu, zahtijevati da se cijena snizi ili da mu se naknadi šteta, kao prigovor protiv prodavateljeva zahtjeva da mu se isplati cijena.

33. Odgovornost za materijalne nedostatke u lancu isporuke

Prodavatelj u odnosu na kojeg je kupac ostvario prava iz odgovornosti za materijalne nedostatke u skladu s odredbama ovoga Zakona ovlašten je ostvarivati prava iz odgovornosti za materijalne nedostatke prema svojem prodavatelju (prethodni prodavatelj).

Prodavatelj je ovlašten ostvarivati prava prema prethodnom prodavatelju jedino ako su i u odnosu između njega i prethodnog prodavatelja ispunjene pretpostavke odgovornosti za materijalne nedostatke.

Prodavatelj je dužan bez odgađanja obavijestiti prethodnog prodavatelja o tome da je popravio ili zamijenio stvar kupcu, snizio mu cijenu odnosno da je nastupio raskid ugovora s kupcem, te mu dostaviti sve podatke važne za prosuđivanje odgovornosti za materijalne nedostatke. Prethodni prodavatelj ne odgovara za materijalne nedostatke za koje je prodavatelj odgovarao kupcu ako je od prijelaza rizika između prethodnog prodavatelja i prodavatelja prošlo više od dvije godine.

Prethodni prodavatelj i prodavatelj smiju ugovarati druge rokove, isključenje, ograničenje odnosno proširenje odgovornosti.

Prodavatelj u odnosu na kojeg je kupac ostvario prava iz odgovornosti za materijalne nedostatke u skladu s odredbama ZOO-a, ovlašten je ostvarivati prava iz odgovornosti za materijalne nedostatke prema svojem prodavatelju (prethodni prodavatelj), pod uvjetom da su i u odnosu između njega i prethodnog prodavatelja ispunjene pretpostavke odgovornosti za materijalne nedostatke.

34. Komercijalno jamstvo - odgovornost prodavatelja i proizvođača

Radi usklađivanja s terminologijom Direktive 2019/771 izmijenjen je naziv instituta jamstva za ispravnost prodane stvari (garancije) u komercijalno jamstvo.

Komercijalno jamstvo je svaka obveza kojom se prodavatelj ili proizvođač (davatelj jamstva), povrh zakonske obveze prodavatelja koja se odnosi na odgovornost za materijalne nedostatke stvari, obvezuje kupcu vratiti plaćenu cijenu ili zamijeniti, popraviti ili servisirati stvar ako ona ne zadovoljava specifikacije ili druge zahtjeve koji su navedeni u izjavi o jamstvu ili u relevantnom reklamnom materijalu koji je dostupan u trenutku ili prije sklapanja ugovora.

Svako komercijalno jamstvo obvezujuće je za davatelja jamstva u skladu s uvjetima utvrđenima u izjavi o komercijalnom jamstvu i povezanom reklamnome materijalu dostupnima u trenutku ili prije sklapanja ugovora.

Kada proizvođač nudi kupcu komercijalno jamstvo trajnosti za određenu stvar tijekom određenog razdoblja, proizvođač je odgovoran izravno kupcu tijekom cijelog razdoblja komercijalnog jamstva trajnosti u pogledu popravka ili zamjene stvari.

Proizvođač kupcu može ponuditi povoljnije uvjete u izjavi o komercijalnom jamstvu trajnosti.

Kada proizvođač jamči da će stvar zadovoljavati određene specifikacije ili druge zahtjeve tijekom određenog vremena, računajući od njezine predaje kupcu, kupac može, ako obveza iz jamstva ne bude uredno ispunjena, zahtijevati kako od prodavatelja tako i od proizvođača, da stvar popravi u razumnom roku ili, ako to ne učini, da mu umjesto nje preda stvar koja zadovoljava specifikacije ili druge zahtjeve.

Kada su uvjeti utvrđeni u izjavi o komercijalnom jamstvu, manje povoljni za kupca od uvjeta utvrđenih u povezanom reklamnome materijalu, komercijalno jamstvo je obvezujuće prema uvjetima utvrđenima u reklamnome materijalu koji se odnosi na komercijalno jamstvo, osim ako je prije sklapanja ugovora povezani reklamni materijal bio ispravljen na jednak ili usporediv način kao i kada je dan.

Izjava o komercijalnom jamstvu dostavlja se kupcu na trajnom nosaču podataka najkasnije u trenutku predaje stvari, te mora biti izražena na jednostavan i razumljiv način i sadržavati:

- jasnu izjavu da kupac ima prava iz odgovornosti za materijalne nedostatke stvari prema prodavatelju besplatno te da komercijalno jamstvo ne utječe na prava iz odgovornosti za materijalne nedostatke
- naziv i adresu davatelja jamstva
- postupak koji kupac mora slijediti kako bi se komercijalno jamstvo provelo
- navođenje stvari na koju se primjenjuje komercijalno jamstvo i
- uvjete komercijalnog jamstva.

35. Traženje popravka ili zamjene

Kada stvar ne zadovoljava određenu specifikaciju ili druge zahtjeve koje je prodavatelj odnosno proizvođač jamčio, kupac može zahtijevati popravak ili zamjenu stvari tijekom jamstvenog roka, bez obzira na to kad se nedostatak pojavio.

Kupac ima pravo na naknadu štete koju je pretrpio zbog toga što je bio lišen uporabe stvari od trenutka traženja popravka ili zamjene do njihova izvršenja.

36. Produljenje jamstvenog roka

U slučaju manjeg popravka jamstveni rok se produljuje onoliko koliko je kupac bio lišen uporabe stvari. No, kada je izvršena zamjena stvari ili njezin bitni popravak, jamstveni rok počinje teći ponovno od zamjene odnosno od vraćanja popravljene stvari. Ako je zamijenjen ili bitno popravljen, samo neki dio stvari, jamstveni rok počinje teći ponovno samo za taj dio.

37. Raskid ugovora i sniženje cijene

U situaciji kada prodavatelj ne izvrši u razumnom roku popravak ili zamjenu stvari, kupac ima pravo na raskid ugovora ili sniženje cijene, a u svakom slučaju i pravo na popravlanje štete.

38. Troškovi i rizik

Prodavatelj, odnosno proizvođač dužan je o svom trošku prenijeti stvar do mjesta gdje se treba popraviti, odnosno zamijeniti te popravljenu, odnosno zamijenjenu stvar vratiti kupcu. Za to vrijeme prodavatelj, odnosno proizvođač snosi rizik za propast ili oštećenje stvari.

39. Odgovornost više proizvođača

Kad je u izradi stvari sudjelovalo više samostalnih proizvođača pojedinih dijelova stvari ili izvođača pojedinih radova, njihova odgovornost prema proizvođaču stvari u odnosu na te dijelove ili izvođenje tih radova prestaje kad prestane odgovornost proizvođača stvari prema kupcu.

40. Rok za ostvarivanje prava

Prava kupca po osnovi jamstva gase se nakon isteka jedne godine računajući od dana kad je zatražio popravak ili zamjenu stvari.

41. Zaključak

Novo uređenje odgovornosti za materijalne nedostatke i komercijalno jamstvo, nakon novele Zakona o obveznim odnosima iz 2021. ne predstavlja veliku promjenu, no ono je posljedica preuzimanja Direktiva 2019/770 i 2019/771 u hrvatsko pravo, na način kako je to opisano u ovom radu. Pravila o materijalnim nedostacima, uređena su u dijelu pravila o kupoprodaji, te imaju karakter općih pravila o odgovornosti za materijalne nedostatke. Posebno je i detaljno razrađena odgovornost za materijalne nedostatke u lancu isporuke. Može se označiti da je glavna promjena definiranje hijerarhije između prava kupca, koja ranije nisu bila na takav način precizirana, u odnosu na raskid ugovora. Izmjene potrošačkih ugovora odnose se na promjene uređenja materijalnih nedostataka kod stvari s digitalnim elementima, a izmjene koje se odnose na sve ugovore vezane su za nedostatke u lancu isporuke.

Glavni poticaj za promjenu tih pravila na razini EU-a, što je rezultiralo donošenjem citiranih direktiva je razvoj elektroničke trgovine, ne samo glede sklapanja ugovora elektroničkim putem, već i ispunjavanje obveza elektroničkim putem. Stalni razvoj takve prekogranične elektroničke trgovine, doveo je do stvaranja pojma digitalnog tržišta. Tehnologija i obim ispunjavanja takovih ugovora se stalno mijenja, pa ih propisi ne mogu u cijelosti pratiti niti regulirati, pa je za očekivati da će se nastaviti zakonodavna aktivnost koja će pokušavati pratiti i regulirati, promjene u poslovanju, koje su direktna posljedica uvođenja novih tehnologija.

42. Literatura

1. Direktiva (EU) 2019/771 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o određenim aspektima ugovora o kupoprodaji robe, izmjeni Uredbe (EU) 2017/2394 i Direktive 2009/22/EZ, te stavljanju izvan snage Direktive 1999/44/EZ.
2. Direktiva (EU) 2019/770 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o određenim aspektima ugovora o isporuci digitalnog sadržaja i digitalnih usluga
3. Zakon o određenim aspektima ugovora o isporuci digitalnog sadržaja i digitalnih usluga - objavljen u Narodnim novinama br. 110/2021 od 13. listopada 2021.
4. Zakonom o zaštiti potrošača (Narodne novine br. 19/22)
5. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine br. 126/2021 od 24. studenog 2021)
6. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18 i 126/21).
7. VSRH Rev-2705/17 od 18. svibnja 2021.
8. VSRH Rev-1818/15 od 25. svibnja 2016.
9. VSRH Revt-367/16 od 30. svibnja 2019.
10. VSRH Revt-236/17 od 12. ožujka 2019.
11. VTS PŽ-4225/13 od 22. studenog 2013.
12. VTS PŽ-4788/12 od 14. siječnja 2016.
13. VTS PŽ-4584/12 od 1. lipnja 2016.

PRIMJERI

PRIMJER 1:

Tužitelj i tuženik sklopili su ugovor o kupoprodaji zemljišta upisanog u zk.ul.22 , k.o. Osijek, u naravi oranica, kč. br. 9/3, površine 1990 m² za iznos od 400.002,00 kuna. Tužitelj je platio kupoprodajnu cijenu i uknjižio se u zemljišnim knjigama kao vlasnik, uz upis nazadkupnje u korist Grada Osijeka u roku od 3 godine.

Predmet spora je zahtjev tužitelja za raskid kupoprodajnog ugovora zemljišta koje je kupio od tuženika kao prodavatelja, povrat isplaćene kupoprodajne cijene i upis prava vlasništva na zemljištu natrag na tuženika.

U postupku je utvrđeno:

- da je 23. lipnja 2007. objavljen natječaj kojim tuženik nudi na prodaju neizgrađeno građevinsko zemljište
- da su 5. rujna 2007. tužitelj kao kupac i tuženik kao prodavatelj sklopili ugovor o kupoprodaji zemljišta upisanog u zk.ul.22 , k.o. Osijek, u naravi oranica, kč. br. 9/3, površine 1990 m² za iznos od 400.002,00 kuna, te da je tužitelj u cijelosti platio kupoprodajnu cijenu i uknjižio se u zemljišnim knjigama kao vlasnik uz upis nazadkupnje u korist Grada Osijeka u roku od 3 godine
- da je čl. 12. natječaja koji je tuženik objavio jednako kao i čl. 3. kupoprodajnog ugovora propisano da je najpovoljniji ponuditelj odnosno kupac dužan na zemljištu koje je predmet kupoprodaje započeti s izvođenjem radova na izgradnji objekta u roku od 1 godine od dana pravomoćnosti građevinske dozvole, a najkasnije u roku od 3 godine od zaključenja kupoprodajnog ugovora
- da se pod pojmom „započeti radovi“ podrazumijeva izvođenje grubih građevinskih radova (priprema gradilišta i izgradnja temelja) na izgradnji objekta, te da će se kao osiguranje da će kupac postupiti na način iz st. 1 ovog članka, ugovoriti nazadkupnja kao teret na predmetnoj nekretnini
- da iz članka 12. natječaja proizlazi da za lokaciju na kojoj se nekretnine nalaze nisu doneseni odgovarajući planovi (urbanistički i detaljni plan uređenja), pa se pravo nazad kupnje ugovara i za onaj dio zemljišta koji će prema prostorno-planskoj dokumentaciji koja će se donijeti predstavljati površine infrastrukturnog sustava i javne zaštitne zelene površine
- da tuženik kao prodavatelj nije u smislu čl. 3. ugovora izgradio infrastrukturu i osigurao tuženiku uvjete za ishođenje građevinske dozvole kako bi tužitelju omogućio građenje na što se tuženik obvezao
- da je odluka o donošenju Detaljnog plana uređenja donesena 21. studenog 2011., ali niti nakon toga nije provedena urbana komasacija niti je izgrađena infrastruktura čime nisu ispunjeni uvjeti za ishođenje dokumentacije za građenje
- da rok za ispunjenje tuženikove obveze nije bitan sastojak ugovora, ali da s obzirom na ponašanje tuženika nije za očekivati da će ispuniti svoju obvezu
- da je 18. rujna 2013. tužitelj dopisom obavijestio tuženika da raskida ugovor zbog nemogućnosti ispunjenja ugovornih odredbi odnosno ostvarenja ugovorenog prava građenja koje je bilo utvrđeno kao obveza od strane samog tuženika
- da tuženik smatra da je kupoprodajni ugovor izvršen u cijelosti, zbog čega nije moguće raskinuti ugovor koji je već ispunjen.

Pitanja:

1. O kakvom se ugovoru u konkretnom slučaju radi?
2. Je li osnovan prigovor tuženika koji smatra da je kupoprodajni ugovor izvršen u cijelosti, pa nije moguće raskinuti ugovor koji je već ispunjen?
3. Tuženik smatra da tužitelj nije mogao raskinuti ugovor jednostranom izjavom, jer u ovom slučaju stranke nisu ugovorile takvu mogućnost. Što mislite o rokovima (koga obvezuju) u svezi započinjanja s izvođenjem radova na izgradnji objekta u roku od 1 godine od dana pravomoćnosti građevinske dozvole, a najkasnije u roku od 3 godine od zaključenja kupoprodajnog ugovora?
4. Je li tužitelj bio ovlašten raskinuti ugovor bez ostavljanja naknadnog roka za ispunjenje?
5. Što mislite u konkretnom slučaju, radi li se o materijalnim ili pravnim nedostacima?

PRIMJER 2:

U postupku je utvrđeno:

- da je rješenjem o ovrsi javnog bilježnika XY poslovni broj Ovr-73/11 od 17. listopada 2010. naloženo tuženiku Najbolja stočna hrana d.o.o. isplatiti tužitelju Ugradnja d.o.o. iznos od 106.670,00 EUR u kunsnoj protuvrijednosti s pripadajućim zakonskim zateznim kamatama
- da je nakon prigovora tuženika postupak nastavljen kao u povodu prigovora protiv platnog naloga
- da su stranke bile u poslovnom odnosu iz ugovora o kupoprodaji i ugovora o djelu na temelju kojih je tužitelj isporučio i ugradio tuženiku opremu za paletiranje stočne hrane 10. lipnja 2009.
- da se tuženik obvezao isplatiti iznos od 106.670,00 EUR, a koju obvezu nije ispunio
- da je tuženik pokušao staviti u redovni pogon ugrađenu opremu za paletiranje stočne hrane 1. srpnja 2009. kojom prilikom je utvrdio da postoje nedostaci na isporučenoj opremi, te da zbog toga uopće ne može paletirati stočnu hranu
- da je tuženik obavijestio tužitelja, pismenim putem 15. listopada 2009. godine, o nedostacima prodane stvari i izvršenog djela
- da se tužitelj nije očitovao, već je nakon izvjesnog vremena pokrenuo ovršni postupak
- da tuženik ukazuje na izostanak izvođenja dokaza strojarskim vještačenjem i očevidom na licu mjesta u parničnom postupku, što je tuženik pravodobno predložio tijekom parničnog postupka (još u prigovoru protiv rješenja o ovrsi).

Pitanja:

1. O kojim se ugovornim odnosima radi?
2. Je li sud trebao provesti predloženi dokaz strojarskim vještačenjem i očevidom na licu mjesta?
3. Kako bi ste presudili u konkretnom slučaju?

PRIMJER 3:

Predmet postupka je zahtjev tužitelja Uređena ulica d.o.o. za naknadu štete zbog materijalnih nedostataka isporučenog materijala za asfaltiranje koje je tuženik Najbolji asfalt d.o.o. isporučio tužitelju s osnove kupoprodajnog ugovora 29.siječnja 2009.

Tijekom postupka utvrđeno je:

- da su stranke bile u poslovnom odnosu i da je sukladno ugovoru o prodaji broj 329/2010 od 29. siječnja 2010., tuženik Najbolji asfalt d.o.o. tužitelju Uređena ulica d.o.o. isporučio građevinski materijal označen u ponudi broj: 04-21000050-10.
- da su tužitelj i tuženik imali sklopljen ugovor o prodaji i isporuku prema priloženoj ponudi
- da tužitelj tvrdi da je tuženik njemu predložio i isporučio neodgovarajuću vrstu materijala, zbog čega je došlo do deformacija postavljenog asfaltnog sloja
- da tuženik tvrdi da je tužitelju isporučio onu vrstu materijala, za koju su sklopili ugovor o prodaji i prema ponudi
- da tužitelj nema zapisnika niti građevinskog dnevnika koji bi sadržavali podatke i opis događaja
- da je tijekom postupka provedeno vještačenje
- da je sud svoj zaključak temeljio isključivo na nalazu sudskog vještaka, pored činjenice postojanja stručnog mišljenja IGH d.o.o., kojeg je tužitelj naručio prije pokretanja postupka.

Pitanja:

1. Je li sud pravilno postupio kada je svoj zaključak temeljio isključivo na nalazu sudskog vještaka, pored činjenice postojanja stručnog mišljenja IGH d.o.o., kojeg je tužitelj naručio prije pokretanja postupka?
2. Je li tužitelj dokazao da je isporučeni građevinski materijal bio zahvaćen materijalnim nedostatkom?

PRIMJER 4:

Stranke su tijekom 2007. godine sklopile usmeni ugovor o kupnji 80 rasplodnih junica pasmine Red Angus i jednog rasplodnog bika iste pasmine, koje će u tu svrhu tuženik uvesti iz Republike Mađarske, prema predračunu broj 02 000018 01055 od 13. studenoga 2007. i 02 000019 01055 od 15. studenoga 2007.

Između stranaka je sporan sadržaj usmeno sklopljenog ugovora nakon kojeg je tuženik izdao tužitelju predračun broj 02 000018 01055 i 02 000019 01055, po kojem je tužitelj i postupio i izvršio djelomično plaćanje, odnosno sporno je jesu li zaključili kupoprodajni ugovor u usmenom obliku radi prodaje 80 komada rasplodnih junica pasmine Red Angus s rodovnikom (pedigre) i jednog rasplodnog bika pasmine Red Angus s rodovnikom (pedigre).

Tužitelj je u tužbi iznio tvrdnje o tome da je više puta usmeno i pismeno reklamirao nedostatke.

Tijekom postupka utvrđeno je:

- da je tuženik tužitelju izdao predračun broj 02 000018 01055 prema ponudi od 13. studenoga 2007. za robu i usluge: „1. junice rasplodne „red angus“, 2. bik rasplodni „red angus“, 3. transport“
- da je tuženik tužitelju izdao predračun broj 02 000019 01055 prema ponudi od 15. studenog 2007. za robu i usluge: „1. junice rasplodne red angus“
- da je tuženik kao prodavatelj tužitelju kao kupcu isporučio 80 komada junica i jednog bika, te da je tužitelj tuženiku za svu tu stoku i troškove prijevoza te stoke, platio po računu broj 02 000003 01055 od 2. svibnja 2008. - ukupan iznos od 1.116.910,00 kn, odnosno da je za 80 komada junica tužitelj tuženiku platio iznos od 880.000,00 kn, za jednog bika iznos od 22.000,00 kn i za troškove prijevoza iznos od 13.500,00 kn, tj. ukupno bez poreza iznos od 915.550,00 kn, a sa zaračunatim PDV-om od 22% u iznosu od 201.410,00 kn, ukupno iznos od 1.116.910,00 kn
- da je tužitelj kao kupac pokušao ostvariti posebne države poticaje te da je od Hrvatskog stočarskog centra saznao da tuženiku za stoku koju je ovaj uvezao tijekom 2008. godine nije izdano niti jedno Rješenje o uzgojnoj valjanosti uvezenih goveda koje izdaje Hrvatski stočarski centar pa tako niti za predmetnu stoku
- da je Rodovnik potvrda o podrijetlu i proizvodnim svojstvima (pedigree) matičnih životinja
- da je tuženik tijekom svibnja 2008. tužitelju isporučio ugovoreni broj rasplodnih junica Red Sngus i jednog rasplodnog bika Red Sngus - bez rodovnika, a da je isporučenu stoku pratila popratna dokumentacija: putovnice i putni listovi
- da je tužitelj tuženiku poslao pismenu opomenu pred tužbu od 30. siječnja 2009.
- da je tuženik iskazao da stranke nisu ugovorile da stoka mora imati rodovnike niti da junice moraju biti steone, već da su dogovorili kupoprodaju uzgojno valjanih junica pasmine Red Angus i jednog rasplodnog bika pasmine Red Angus onako kako je naznačeno u izdanim predračunima
- da u citiranim predračunima nema naznake da bi se radilo o stoci koju prati rodovnik i da bi se radilo o steonim junicama niti da bi se radilo o „posebno uzgojno valjanim rasplodnim junicama“
- da je tužitelj od Hrvatskog stočarskog centra 9. prosinca 2008. dobio obavijest o problemima oko utvrđivanju uzgojne valjanosti uvezenih grla goveda.

Pitanja:

1. O kojoj se vrsti ugovora radi?
2. Je li tužitelj na vrijeme obavijestio tuženika o nedostacima?

PRIMJER 5:

Predmet spora u ovom postupku jest zahtjev tužitelja Petra Petrovića za utvrđenje da je raskinut kupoprodajni ugovor koji su sklopili tužitelj, kao kupac i tuženica Marica Marić, kao prodavateljica o kupoprodaji osobnog vozila marke Mercedes, tip 200 SLK, broj šasije WDB1704351F088076, proizveden 1998., s danom donošenja prvostupanjske presude, te zahtjev tužitelja da sud tuženici naloži da tužitelju isplati iznos od 25.000,00 EUR sa zateznom kamatom tekućom od podnošenja tužbe do isplate.

Tužitelj u tužbi od 1. veljače 2006. tvrdi da je pravni osnov tužbenog zahtjeva - odgovornost tuženice za materijalne nedostatke - da je tužitelj za skriveni nedostatak saznao 7. prosinca 2004., a da je o tome obavijestio prodavateljicu 11. siječnja 2006. Tužitelj je saznao da je krivotvoren račun i krivotvorena carinska deklaracija za vozilo, kada je upoznat sa nalazom i mišljenjem Centra za kriminalistička vještačenja Ivan Vučetić - iz kojeg proizlazi da je račun vozila krivotvorina.

Pitanja:

1. Radi li se u konkretnom slučaju o materijalnom (skrivenom) nedostatku stvari?
2. Kako presuditi?

PRIMJER 6:

Petar Petrović, na temelju potrošačkog ugovora od 2. siječnja 2022., kojim je ugovorena kontinuirana isporuka digitalnog sadržaja ili digitalne usluge, na rok od godine dana, traži od prodavatelja da otkloni nedostatke koji su se pojavili u radu nakon 15. ožujka 2023.

Pitanje:

1. Je li prodavatelj je odgovoran za nedostatke digitalnog sadržaja ili digitalne usluge koji se nesporno pojave nakon proteka godine dana od trenutka prijelaza rizika?

PRIMJER 7:

Prodavatelj Uvoz d.o.o. potrošačkim ugovorom od 1. veljače 2022. prodao je robu kupcu Marku Markoviću, koji je prema njemu ostvario prava iz odgovornosti za materijalne nedostatke.

Prodavatelj je bez odgađanja obavijestio prethodnog prodavatelja, o tome da je popravio ili zamijenio stvar kupcu, te mu dostavio sve podatke važne za prosuđivanje odgovornosti za materijalne nedostatke. Prethodni prodavatelj oglušio se je na obavijest prodavatelja.

Prodavatelj Uvoz d.o.o. u odnosu na kojeg je kupac ostvario prava iz odgovornosti za materijalne nedostatke, tužbom od 1. travnja 2023. traži zaštitu prava iz odgovornosti za materijalne nedostatke prema svojem prodavatelju (prethodni prodavatelj) Najbolja roba d.o.o. koji je njemu tu robu prodao 15. ožujka 2021.

Pitanje:

1. Kako riješiti predmetni spor?

PRIMJER 8:

Potrošač Ivica Ivić traži od prodavatelja Bijela tehnika d.o.o. popravak ili servisiranje stvari, koje je od prodavatelja kupio 2. veljače 2022. Prodana stvar ne zadovoljava specifikacije ili druge zahtjeve koji su navedeni u izjavi o jamstvu ili u relevantnom reklamnom materijalu, zbog kojih ih je kupac i nabavio.

Prodavatelj otklanja odgovornost navodeći da se radi o zahtjevu koji prelazi zakonske obveze prodavatelja koje se odnose na odgovornost za materijalne nedostatke stvari, a da o reklamnom materijalu, nema saznanja jer je isti sačinjen od proizvođača stvari, koji o tome nije obavijestio prodavatelja.

Pitanje:

1. Je li propust proizvođača utječe na odgovornost prodavatelja?
2. Može li kupac dobiti popravak ili servisiranje stvari ako ona ne zadovoljava specifikaciji ili drugim zahtjevima koji su navedeni u izjavi o jamstvu ili u relevantnom reklamnom materijalu?

PITANJA ZA KVIZ

1. Načelo nadređenosti prava Unije nacionalnom pravu podrazumijeva:
  - a) primjenjuju se odredbe nacionalnog prava koje su u suprotnosti s pravom Unije
  - b) ne primjenjuju se odredbe nacionalnog prava koje su u suprotnosti s pravom Unije ukoliko su suglasne s Ustavom države članice
  - c) primjenu odredbi nacionalnog prava neovisno o suprotnosti s pravom Unije
2. Posljedica donošenja Direktive 2019/771 je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima kojim su u Zakonu o obveznim odnosima u određenoj mjeri izmijenjeni instituti:
  - a) odgovornosti za pravne nedostatke
  - b) odgovornosti za materijalne nedostatke
  - c) komercijalnog jamstva
3. Direktiva 2019/771 i Direktiva 2019/770 su direktive minimalne harmonizacije.
  - a) Točno
  - b) Netočno
4. Zakonom o određenim aspektima ugovora o isporuci digitalnog sadržaja i digitalnih usluga se osigurava pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta uz istodobno osiguravanje visokog stupnja zaštite potrošača, utvrđivanjem zajedničkih pravila o određenim zahtjevima u pogledu ugovora između trgovaca i potrošača o isporuci digitalnog sadržaja ili digitalnih usluga, posebno pravila o:
  - 1) odgovornosti za materijalne nedostatke
  - 2) usklađenosti digitalnog sadržaja ili digitalne usluge s ugovorom
  - 3) komercijalnog jamstva
  - 4) preinaci digitalnog sadržaja ili digitalne usluge
5. Interoperabilnost je:
  - a) sposobnost digitalnog sadržaja ili digitalne usluge da izvršavaju funkcije s obzirom na svoju svrhu
  - b) sposobnost digitalnog sadržaja ili digitalne usluge da funkcioniraju s hardverom ili softverom s pomoću kojih se obično koriste digitalni sadržaj ili digitalne usluge iste vrste, a da taj digitalni sadržaj ili digitalnu uslugu pritom nije potrebno konvertirati
  - c) sposobnost digitalnog sadržaja ili digitalne usluge da funkcioniraju s hardverom ili softverom drukčijim od onih s pomoću kojih se obično koriste digitalni sadržaj ili digitalne usluge iste vrste
  - d) hardver, softver i svaki mrežni priključak kojima se potrošač koristi kako bi pristupio digitalnom sadržaju ili digitalnoj usluzi ili se njima služio

6. Institucije Europske unije, u skladu s ovlastima koja su im dana osnivačkim ugovorima, donose pravne akte koji za cilj imaju harmonizaciju pravnih poredaka država članica. Koja načela pritom još primjenjuju:
- a) načelo proporcionalnosti
  - b) načelo adekvatnosti
  - c) načelo supsidijarnosti
  - d) načelo subordinacije
7. Što od navedenog ne vežemo za direktive:
- a) obvezuje u pogledu rezultata
  - b) izravno stvaraju prava u tzv. horizontalnim odnosima
  - c) države članice imaju obvezu da prilagode svoje nacionalno pravo u određenom vremenskom razdoblju
  - d) služi približavanju prava država članice Unije
8. Pojam robe po Direktivi 2019/771 znači materijalnu pokretninu, pa tako voda, plin i električna energija se smatraju robom u smislu Direktive, kada se nude za prodaju u ograničenom obujmu ili određenoj količini.
- a) točno
  - b) netočno
9. Direktiva 2019/771 utječe na slobodu država članica da uređuju opće aspekte ugovornog prava kao što su pravila o sklapanju, valjanosti, ništetnosti ili učincima ugovora (uključujući i posljedice raskida ugovora), u mjeri u kojoj oni nisu uređeni tom Direktivom, ili pravu na naknadu štete.
- a) točno
  - b) netočno
  - c) samo u odnosu na potrošačke ugovore
10. Direktiva 2019/771 se ne primjenjuje na ugovore o isporuci digitalnog sadržaja ili digitalnih usluga uz određene iznimke.
- a) točno
  - b) netočno
11. Svaka neusklađenost koja proizlazi iz nepravilne instalacije robe smatra se neusklađenošću robe ako:
- a) instalacija čini dio ugovora o kupoprodaji i obavio ju je prodavatelj ili je to učinjeno pod njegovom odgovornošću
  - b) samo ako je tako izričito ugovoreno

- c) instalaciju, za koju je predviđeno da je obavi potrošač, obavio je potrošač, a nepravilna instalacija posljedica je nedostataka u uputama za instalaciju koje je dostavio prodavatelj ili, u slučaju robe s digitalnim elementima, koje je dostavio prodavatelj ili dobavljač digitalnog sadržaja ili digitalne usluge.
12. U slučaju robe s digitalnim elementima, ako je ugovorom o kupoprodaji predviđena kontinuirana isporuka digitalnog sadržaja ili digitalne usluge tijekom određenog razdoblja, prodavatelj je odgovoran i za svaku neusklađenost digitalnog sadržaja ili digitalne usluge koja se pojavi ili postane očita u roku od tri godine od trenutka isporuke robe s digitalnim elementima.
- a) točno
b) netočno
13. Predmnijeva se da je svaka neusklađenost koja postane očita u roku od godinu dana od trenutka isporuke robe postojala i u trenutku isporuke robe, osim ako se dokaže suprotno ili ako ta predmnijeva nije spojiva s prirodom robe ili prirodom neusklađenosti.
- a) točno
b) netočno
14. Ako je za stvari s digitalnim elementima ugovoreno isporučivanje ažuriranja, neisporuka ugovorenih ažuriranja kao i isporuka neispravnih ili nepotpunih ažuriranja smatrala bi se nedostatkom stvari.
- a) točno
b) netočno
15. Kada je potrošačkim ugovorom o kupoprodaji predviđena kontinuirana isporuka digitalnog sadržaja ili digitalne usluge tijekom određenog razdoblja koje je kraće od dvije godine, prodavatelj je odgovoran za nedostatke digitalnog sadržaja ili digitalne usluge, koji se pojave u roku od godine dana od trenutka prijelaza rizika.
- a) točno
b) netočno
16. Ugovaratelji mogu ograničiti ili sasvim isključiti prodavateljevu odgovornost za materijalne nedostatke stvari, osim ako:
- a) nedostatak bio poznat prodavatelju, a on o njemu nije obavijestio kupca
b) nedostatak bio poznat prodavatelju, neovisno o tome je li obavijestio kupca
c) je prodavatelj nametnuo tu odredbu koristeći se svojim monopolskim položajem
d) ograničava ili isključuje odgovornost za nedostatke stvari kod svih ugovora prije nego što kupac obavijesti prodavatelja o materijalnom nedostatku stvari
17. Sukladno Direktivi 2019/771 kupčev odabir između popravka i zamjene stvari ograničen je samo ako bi odabrana opcija (popravak ili zamjena) bila činjenično ili pravno nemoguća ili ako bi njome prodavatelju nastali nerazmjerni troškovi u odnosu na drugu opciju.
- a) točno

b) netočno

18. Po Direktivi 2019/771, kupac ima pravo na sniženje cijene ili na raskid ugovora, neovisno o tome je li prodavatelj uklonio nedostatak ili je to odbio učiniti.

a) točno

b) netočno

19. U slučaju robe s digitalnim elementima, ako je ugovorom o kupoprodaji predviđena kontinuirana isporuka digitalnog sadržaja ili digitalne usluge tijekom određenog razdoblja, teret dokazivanja u odnosu na to jesu li digitalni sadržaj ili digitalna usluga bili usklađeni tijekom tog razdoblja je na kupcu za onu neusklađenost koja postane očita tijekom tog razdoblja.

a) točno

b) netočno

20. Ako su uvjeti utvrđeni u izjavi o komercijalnom jamstvu manje povoljni za potrošača od uvjeta utvrđenih u povezanom reklamnome materijalu, komercijalno jamstvo obvezujuće je prema uvjetima utvrđenima u reklamnome materijalu koji se odnosi na komercijalno jamstvo, osim ako je prije sklapanja ugovora povezani reklamni materijal bio ispravljen na jednak ili usporediv način kao i kada je dan.

a) točno

b) netočno

21. Kada je utvrđen materijalni nedostatak stvari, kupac može:

a) alternativno može zahtijevati popravak ili zamjenu stvari, sniženje cijene ili raskid ugovora

b) prvo mora zahtijevati sniženje cijene

c) prvo mora zahtijevati popravak ili zamjenu stvari